Minninga og frásagnabók

frá

Herði Sigurgrímssyni

og

Önnu Guðrúnu Bjarnardóttur

Holti

Í bók þessa skal rita minnigar og frásagnir frá langri ævi,
bæði sögur af samferðamönnum og persónulegar minningar.
eftirlifandi kynslóðum til vitneskju og varðveislu.

Hörður Sigurgeirsson

Ég fæddist 29 júní 1924 í Sólskeri 11 og bliðuveðrinu sagt. Snemma bar foreldra minna af þeim 9 sem þau eignuðust. Þau bjuggu lengst af tveim árum eldri.
Foreldrar mínir eru Anna Jónsdóttir frá Jaðarskoti í Bárðardal, dóttir Jóns Þorkelssonar frá Víðikeri í Bárðardal og Þórönnu Katrínu Sigurðardóttur. Hún missti föður sinn ung svo hún ólst upp í Reykjahlíð í Mývatnssveit hjá Jóni móðurbróður sínum
og Sigurgeir Jónsson fæddur og uppalinn hér í Skógi. Foreldrar Jóns voru Ingibjörg Grímsdóttir frá Gíslakoti og Jón Jónsson frá Oddagörðum Flóamenn í marga ættliði. Þau reistu Skóg 1887 og fluttu hingað en bjuggu búskap í Oddagörðum. Foreldrar mínir sáust fyrst á héraðsmóti Skarphéðins á Þjórsártúni 1919 minnir mig. Pabbi var formaður Skarphéðins í 2-3 ár og stóð þarna fyrir íþróttamóti og skemmtun. Mamma fór ung í kvennaskólann í Reykjavík. Var þar í skjóli Þórunnar Þorkelsdóttur Jónssonar Jónssonar kjörsystir föðursystur sinnar. Eftir það var hún heima á Siglufirði í tvö ár áður þau giftu sig. Fjölskylda hennar á Þorlaugargerði flutti að Flögu í Vatnsdal í Húnavatnssýslu árið 1916. Stúlka bróður míns Gísla hét Sigríður Jóhannsdóttir frá Akri og þau höfðu búskap á Flögu í Vatnsdal.
Með Sigríði fluttu Jóhanna móðir hans með yngsta barn sitt Vernharð og Skúli Jónsson hálfbróðir Sigríðar af fyrra hjónabandi Jóns. Anna fluttu að Flögu 1918 og kenndi í Vatnsdalnum þar til hún giftist. Foreldrar mínir giftu sig í Reykjavík 21. júní 1921, séra Jóhann gifti þau. Þegar þau fóru austur var þau á hjarni yfir Skeiðarárjökul sagði mamma.
Það var sett við á húsið hér í Skóg og þau fóru að búa í félagi við Jón og Ingibjörgu. Pabbi varð bifreiðarstjóri frá Hvammsvegi 1914, var síðan við það fyrstu sumarið á Stokkseyri og Þorlákshöfn. Var sjálfsagt hér um slóðir á þann tíma. Reri í haust og vor með Páli á Baugsstöðum eftir að hann fór að búa.
Urmull verkefni þá á dögum. Já ég fæddist þarna í blíðunni.
Ljós móðir mín er Sigríður Jónsdóttir frá Sýrði í Sýrðri Hegranesshreppi Sigurður Björnsson frá Brávöllum sótti hana á hestum. Hann var fyrsta sem foreldrar mínir þá 12 ára og voru hér heimilisvinur langa æfi. Mömmu fór oft á þetta afrek sitt.
Sigríður tók á móti 8 af okkur systkynunum en hafði ekki komið þegar Ólöf fæddist. Á móti henni tók Ingibjörg. Dáin á Stokks.

mér var sagt að ég hefi verið þægt barn og rólegt. Fékk
misliðinga þegar ég var 3 ára var mikið veikur en gafnaði mig
á því. Ég man fyrst eftir mér í baðstofunni: Við Nonni áttum
að hátta okkur og vorum að bröltа öðrum fötum í peisurnar
okkar og bíða til Karl. Ómerkileg minning er mér skýr.
Við systkyn.jón ég og Ingibjörg vorum klædd til útiveru.
Förum út í fjós með pabba að fylgjast með því sem
var að bera. Sátum á stéttinni á umbreyjudóti svo allt í
einu lá hálfur sprikkandi í flórnum
Í minningunni er oftast gott veður, þá vorum við úti að
leika okkur sumar og vetur. Svo man ég að við Nonni sátum
á beislum úti í fjósi. Þar voru tveir úrkastshéla hjarnir
og rauður. Við eignuðum okkur þá, ég átti hann gat varla
sagt naprið. sagði hadnuð. Við dundúðum okkur kringum
saman við að klóra úrunum, þeir léku sér það vel líka
hjarnir var hnéfötur sem okkur þótti merkilegt
Vorskúrirnir líða ljúflega við höfðum nóg af öllu, hér var
alltaf margt fólk í heimili kaupafólk á sumrin.
Við heyskapinn var það oft að hífan og allt lenti á
klakk. Ég hugsaði að það væri gott að ná 100 hestburðum eftir manninn
Engjarnar hér heima í Holti voru að mestu fjósar engjagetnar
og sérstaklega þurrlendar. Áveitan kom í gagnið á tuttugu fyrstu
árum og bætti sprettuna. Hér voru 7-8 á engjum auk fólks
úr sem stóð alltaf við orfið og sló hverjir sem viðraði
fram yfir áttatt. Stundum voru tveir kaupamenn og 4
kaupakonur, einar mestu ingarbjarir og unglingsráðendi
Pabbi fór alltaf fyrir þessum liði. Við fórum snemma að
dreifa fólkið á engjar, þarna fyrir kaffi. Alltaf var mjög að
gera í kellum og pollum við að veiða hornsíli gera skipstjóra
sem vatn rann og fl. Eftir að áveitan kom var engjunum
sökkt í vatn í lúpínu, þá voru oft smá síkingar í pollum
sem vökta mikinn veiðiskap hjá umgum snörpum sem urðu
bæði í blautir og skítugir við þessar veiðar og fengu ekki hrós
fyrir útganginn. Jón bróðir fékk oft þegar hann var 10 ára
hlíkil manndómsvígsla. Ég fór að telja við pabba um að fá
orf líka þótti af unguri til að fá líka í hendurnar. Ég hafði að
muldra pabba til að samiða líkið eins handa mér. Ég man vel
hvar ég lær niður viðslættum í fyrsta sinn, heraustum
krókaflóði í smá lautt komið undir tún mína Eitthvað
bárum við jón orfin á öxl eftir engjatelkinu framan af sumri.

Eg man að um vorstið fórum við upp í miðjar engjar að sækja þau. En við urðum lítið hér slátturinn um ferminguna og stóðum þá við ef ekki var annað að smíast, það best vel hýja okkur meðan fórum á leggja gólfin og var kennt að brúna
Of stundum rattis hrakspáin og maður skar sig á honum Pábbi eignaðist blund í hestaskálinni með guðmundi Eiríkssyni í Breiðumýrarholti. Hún var notuð á heimum og engjaleiðunum hér heima, en líka í mýri eru stórar slættir en blautar. þangað var ekki farið nema í besta þurkinum hangt að reiða heim. Klukkutíma ferð riðið heyleið það stóð á en hátt í tvö tíma það lengsta upp við Skrúppamarka skurð. þar eru stórar slættir og grasgefið. Sléttu Norðurmýrar. þarna votlent en grasgefið.
Slátturvélin var fólksvagn hlunkur í okkar augum dregin af tveim hestum. Eg man að þegar Norni var búin vorum honum fengnir bæmarnir við slattinn hér norðan í heimi þegar engin sá til fékk eg að fara tvo hringi og var mjög hróðugur með sjálfum mér. Upphafið að velgjörðinni hjá mér. Við attum eftir að taka margar flimmuna með þetta tæki.
Slógum 4/ hesta, skiftum eftir 4-5 tíma. það tók alltaf tólf tíma að tengja slátturvélarhest. Binda þá fyrst utan á ekið svo þeir kyrrstæð skröltinu og setja þá svo fyrir með taustum gamalbönum klár sem hélt þeim niðri. Vanir hestar röltu rétta leið með ósleðjum nánast fyrirhafnarlaust af stjórnada.
A stríðsárunum var keypt Kanadisk slátturvél Mac. Cormic hétt og lýsir en ekki stóð fyrir þeirð heima. Í miðjan brotnaði Dabbi fór með það til Agúst Friðrikssonar á Fjalli sem þá var járnsmíðameistari hjá KÁ. Skemmtilegt hafnar að raðsjóða hlaðtinu og spengja. þessi vél var notuð fram til 1951 þegar Ferguson kom með nýja slátturvél. Stundum var hún dregin af Willysjeppanum á löðnum tímum sem var fyrigt að sá. Þegar við fórum að taka á slátturvélinni fóðum við að slá blettí þar sem þúfur voru innanum lítta upfir þar. Erfitt en lærdist og var oft mokkuð dýrgt þó þeir eldri vildu náttúrlega oftast forða þetta. Ekki má gleima skúffunni í þá voru fest einsog meter löng stálrenna eða pinni. Bóndaæstan undir tindana á greiðunni sem snúðust ýmist langar þessi með afturgafli sem var hægt að lyfta. Hægið dróst aftur í böndunum saprast í skúffuna sem var tæmd þegar hún var full. Hægið lá í görðum. Sparaði rakstur.

skiftu var sett á traktorsbílferil á ritjörð.
Hestaskeiðsvöllurinn hefur einhverntíman verið fyrir 40. árum
verkfæri á Íslandi en ekki upp mosa á mýri. Slétt mýri hér
oftast með mosaþembu í rótina þó hún sé grasgefin
með traktornum hafst lýsing í hnjóskanum hinumegin
sem eg geri skil seinna.
Í skóla áttum við að fara 10 ára á þriðjudaga. Við lærðum
Spenna að lesa. Vorum látin stafa sem kallað var. Bandprjóns-
að sokk. seggja lærði mennt. dag. Mamma fylgdi litunni í bókum
með bandprjóni. Reyni dist vel. Viðurðum sneimadæs og
þá kom áhugi fyrir bóklestri. Við áttum upplýsingabækur
á þessum árum. Þetta spannst áfram þegar við gátum 10-12
ára fórum við í bókasafnið á Stokkseyri. Það var mikill
fjársjóður og er enn. Sannað sóttum við Sakarías Tobíasar
Sögur herlæknisins og fl. Selmu Lagerlöf, Alexander Dumas
Skáttanna og vinsælda höfunda. Bobbi og Manna fóku þátt
í þessu. Tóku það nýja - Kiljan, Kristmann og svo frv.
Við fengum Álfinn, Álfakóng Lárusdóttur í Breiðumýrarholti hjá þeim
systkynum þau voru frænd. systkin, Jóhönnu og Jóns sem voru á
aldur við mig og við áttum samleið. Systurnar dálítið eldri
svo þær fóru að skila bókunni. Við Imba sóttum bækurnar upp í
þann leiðangur höfum verið 7-8 ára fólkvænt ferðalag á
þessum aldri. Eg man vel eftir leiðinni enda oft farið.
Stefnan tekin beint á Breiðumýrarholt, farið yfir Vöðlaholtsá
á plönku sem lá yfir hana og svo var flóðgarðurinn sem lá
þvert yfir engjarnar og skeifdi á hann og haldið gekk eftir
honum. Það var tekið vel á móti okkur þóra móðir Jóhönnu
var hálfgerð kona þau voru systkyna börn pabba og hún. Álfur var
dóttir Jóns Björnssonar á Hóli. Eg man að við vorum eitthvað
að spekulera í sögunni um Álfinn Kóng við þau og Jóngvelda
systir hans. Þetta var heilmikið viðburður hjá okkur Imbu
að sækja þetta og koma á bæi eins og sagt var í þá daga.
Þegar Norni var 10 ára sk og skólaskyldur komu barnið hér í sveit
sér saman um að koma upp heimavist á Stokkseyri í húsinu
Skálavík. Vorkvöld jafnaðist hér á við þegar Eldjárn
á Hlaupsstöðum, Einar Sigurðsson Tóftum, Ásgrímsína á
Tóftum, Guðný á Hlaupsstöðum og fl. Þetta entist ekki nema
þennan vetur. Síðan var farskólinn tekinn upp aftur
og hann entist í einn 12, 15 ár þar til börnum fækkaði og bílar
komu. Kennt var hér í Holti á Tóftum fyrir nágrennið hér og

og á Baugsstöðum og stendur enn í Stokkseyrarsel.
Þetta hefur verið mikið á sig lagt fyrir heimilin hér í
Sloki, og á Fölkum, margt í henni á báðum bæjum
og hjúskapur ekki rein á milli mála.
Skóli var hér í þetta og svo svaf kennarinn hjá
Oft voru ólæti í okkur börnunum á fræðslutíma.
Man eftir mikilli skriðuhrygum og óþoginum á gamlárum
á Fölkum. Hann var langur og hentugleiki í þetta.
Furða hvað heima fólk umbar þetta og hló að.
Eg man eftir nokkrum ógatis kennurum sem voru hér í
farskólanum. Kristín Skúladóttir frá Keldum kenndi okkur
Guð og let okkur syngja. Spilaði á orgel. Unnur Benediktsdóttir
frá Móeiðarhvoli eyjafirði var síðar undir Eyjafjöllum
og Guðmundur Þórðarsson frá Eyrarbakka var hér lengi eftir
að ég fór upp úr farskóla. Guðmundur flutti síðar til árin 41-45
Ólafsvallafjöll og kenndi þar lengi. Í þessum farskóla var
góður félagsskapur. Við lékum okkur saman í frímínum
og stundum eftir skóla, átturnu skauta, oftast mikið af
strákunum. Hlakkað þá mjög til daga á skautum ef viðraði. Til þessa
Stundum vorum við að fylgja hver öðrum heim, þar í
Breiðumýrarholti. Ath ekki samleið með neinum svo
við fókum á okkur líkbíu og fylgdum honum áleiðis.
Við komum oft á nágrannabæina meðal annars vegna þess
að þar afi var oft á rölti að hitta kunningjana. Hann fékk
að kenningu af heilablæðingu og var farinn að slappast. Einhverjum
var hann að kenna fóðrið með hnífnum og datt þá í kaffa þyrfi í
hangarinnanum og gat ekki staðið upp. Guðjón Sigfússon vinnumaður
hér til sáru og heimilisvinnur lengi á fóðrið eftir fyrir hans og fór og
hjálpaði honum. Eftir það fór annaðhvort okkar krakkana með honum
til öryggis. Átti að leita hjálpar ef á þyrfti að halda. Þetta voru
góðar ferðir fyrir okkur. Árið 1934 fór ég með afa upp að Fjalli
á Skeiðum sem fylgdarmaður og til að hitta frændfólkið og
Afi var að finna dóttirina Ingibjörgu og Guðmund Sigfússon
kennarann og hennar börn. Þetta var eftirminnileg ferð
fannig stóð á að vorið 1934 voru Kosningar. Ingibjörg í Fjalli
var gestur hér í Holti og það kom bíll að sækja hana og hjónin
í Brú Ingibjörg Árnadóttir og Guðmund Johannesson sóttu
á Arnarhóli og hjónin á Skúfslæk Magnús Eiríksson og Guðríður
Ingibjörg Þórðardóttir en þau höfðu flutt niður í Flóa um
vorið en voru á hjörskrá á Skeiðum. Þú skildi hjóla þangað og
þjóna á kaffivöku.

Eyjólfur Þorgeirsson kennari hér í Hamrahóli var síðan

það var Haraldur Ingvarsson Sæunnarbílstjóri á Skeiðum
fékk lamgstrima sem sótti fólkið. Var með svokallaðan
hálfkassabíl.
Þetta var eftir mína fyrstu ferð. Við fórum með bílnum
að Brautarholti þar var komið nýtt félagsheimili og
síðar skóli. Upphaflega mjög lítið hús byggð. Þarna var hoppið
við af ferjunni Ölfusi síðan röltum við að Fjalli. Drjúgur
spotti um að ræða. Ingibjörg fékk hest. Við höldum þarna
nokkra daga. Ég lék mér við jafnaldra mína, kom sá
fyrsta sinna sinni í kynni við fjöll og alvöru brekkur
fórum upp í fjall og veltum miðum steinum með skellum
og látum. Fórum svo heim með mjólkurbíl að Selfossi
komum við í bankanum til Önnu Eiríksdóttir systurdóttir
mömmu. Hún var að sjúga úr litla barnaflöskuna sína
hét Anna Guðrún og ég átti eftir að kynnast betur.
Frá Selfossi fórum við að Stokkseyri með Steindórsbíl
Eftirminnilegasta ferðin þessara kom við í Þjórsárholti
til Gamaliels bróðir afa og komu hans og röltum svo heim
Þetta var mín fyrsta ferð að Fjalli.
Eftir að vera okkar Norma í farskólanum hjá u.þ.b. 1½ árs aldursmun
vorum við heima við búskapinn. Norma fór skálíbíð í spilamennsku
hjá Önnu í Fagurgerði í Self. um veturinna og annan veturinn
til Rockur í Tíma. Fór með Páli Guðjónssyni vörubílstjóra
Hann sló eitthvað af farinu til að styrkja hann. Þessi ár 39-41
var gaman að vinna við fasteignamat í Árnessýslu með þeim
Páli á Ásólfsstöðum og Böðvari á Laugarvatni. Þeir höfðu
hér nokkrar vikur og annan sem gögnum sem þeir höfðu aflað
með ferðalögum um sveitir hver í sínu lagi. Við mátum þess
síðar á Laugarvatni að þekkja Böðvar. Einhverntíman árið 39
eða 40 sögðu foreldrar okkar barnahópnum sínum, þá orðin 9
talsins f. 37. að nú yrðu þau að hætta að taka kaupafólk.
Við vorum orðin svo stór og sumstaðar að þessi vinnukraftur
yrði að duga til að fleyta búinu og þetta gekk eftir. Við vorum
svosem vön að vinna en með þessu held ég að við þau eldri
hafi fundið til meiri ábyrgðar. Við Norma vorum að sjálfsögðu
mikið saman við búsýslu gegningar að vetri, svo líkið var
rakkað í Norðurtúni og eirbrautun og skaggrivar, sest að þar hefur
ekki komið jarðýta. Við unnum mikið með hestum plægt og
herfað kaupur keirður í flögin á hestvögnum. Sýsta minnist
þess að haugur var keirður í flag í þrem hestvögnum, Tvíburi

krókkum, þeir eldri mokuðu í vagna einhver hefur verið í flagginu að skafa og róta úr. Þetta stóð í tvær vikur man hún. Þá var að finsléttla flögin með trendverkfærum það var til flagkefill í bæsta. Þeir voru mikið notaðir
Eg held að við Nonni í höfum farið að nota hestaverkfærin. Slóttuvel og rakstrarvel mæta enáðurvar. Á heimilinu var hegið sett í galta. Hægt að koma miklu heyi undan rigningu með þessri aðferð. Strigaefni breiðsla breidd yfir. Hafið stóndu í 2-3 vikur. Þá var heyið búið að brjóta sig gresið dautt hitnaði síðan í því en að heyið bleitt af velli.
Á útjörð var oft sett og breitt yfir ef stóð að með rigningu og heyið ekki nógu þurt til að hirða eða ekki tími til þess Ef þetta hafði stoðið einhverja daga og kom þurk var sátan tekin og hlaðið á reiju rak var í bortiagendum, sú teygja var breidd út og látin taka sig síðan rakað upp og bundið.
Galta aðferðin var notuð þangað við fengum sláttuvélina '58. Eftir að við fengum traktor og ýtu fram á heim fórum við að hafa galtana fyrir ekar lítla og gátum þá ýtt þeim upp á vagn. Eneg aðlaði að segja minna þroska sögu.
Við Nonni unnum heima þar til við fórum á hangaroðn haustið '41. Skrepp um að eins í brekkurnar í Kaldaðarnesi til fjárhúsanna. Segi það þeim orðum hér. Á þessum unglingsárum vorum við í íþróttum félagsskap og sóttum skemtanir Við vorum í skáta félagi á Stokkseyri, vorum við lögsögu skátastarf. þar var oft fjör, sungið, bölt mikið af unglingum og dansað. Eg byrjaði að hafa mig í að dansa upp úr fermingu þó ég væri feiminn var löngunin bit að vera með í dansinum á sterkari. Var þarna dálítið frábrugðin Nonni til að byrja með hann kenndi ekkar að dansa eins og heimagat svo var jóhanna frænka frá Flóabskólanum heima um tíma og rak okkur til að dansa. Hún kenndi mér þá Vínarsa-dansa sem eg kann enn, dansaði það oft á lengra á balli eldriborgara þar sem góð og gömul hljómsveit spilaði þetta. Segi ekki dans. Oft gaman. Við fórum líka á héraðsmót Skarphéðins á Þjórsártúni, nokkrum sinnum man eg. Við vorum 4 tíma upp eftir en oft flýtað heim. Komin heim þá í klukkan. Eldsnemma ferðir.
Svo voru það bæjarballin. Þangað fórum við oftast gangandi tók ekki að vera með hest. Vorum með bíkur og spariskó í poka skiftum síðan í mýri eða undir vegg. Alltaf mikið fjör

þarna var mikið fjör í dansi, fallegar stelpur þar voru að
vísu allstaðar og ekkert mál. Ég fékk mikla ánægju af að dansa og
alltaf skotinn. Þjóðleg skemmtun í fásinni sveitalífsins
við Norðurfjörð að taugaveiki '41. Vorum þar í tvo vetur
og í mikilli vinnu heima sumarið '42 v. fjósbyggingar.
Fórum svo að Hvammeyri vorið '43 og vorum þar í eitt
ár. Þegar við komum heim '44 um vorið og spurðum
frétta þá mest af ekkert strandlíf eins og við hefðum
misst af einhverju þó við vorum hörð ánægð með
okkar upplifun í Skólanum í annari veröld. Skrifta
fermingu Eg efast fermingu.
þess beðið að geta að ég fermdist ekki fyr en 15 ára. Foreldrar
mínir óskuðu að þetta mína fermingu. Leið mig bíða
eftir þeirri sem var er árið yngri. Ég var ósáttur við þetta
fannst ég missa af fermingargjöfunum sem ég var
búin að gangga með til prestsins í tvo vetur jafnt
Vorum saman hjá séra Ásgeir Ásgeirssyni Kaldrana frá Stokks
og E.t. Ásgeir fræddi okkur um allt milli himins og jarðar
hvorið var svona auka áhrif hjá honum. Þetta var stór höpur sér
báðum kirkjusóknunum. Ég hef þó alltaf farið á fermingarbarna
mót sem ég heiri um. Þau gabbi og manna raddir þetta við
mig, vorum búin að ráða við prest og ákveða þetta.
Mörgum sem um ráddir þótti þetta stór smíðagripur verna mér
Eg man að ég átti ítarnýja að líta á lambsfeð en sat lengi
úti undir vegg áður en ég fór á stað og hugsaði um þetta ósáttur.
Svo vorið '38 dó þó afi í apríllok um 90 ára svo við misstum
af fermingunni á Stokkseyri v. útfarar afa. Vorum fermd í
Gaulverjabæjarkirkju og líkt glöð á heimleiðinni sem von var.
Afi var jarðaður í Gaulverjabæ við hlið Ingibjargar Önnu sem
dó 1923 þrítug að aldri frá. Þau liggja alveg við Kirkjuveginn
sunnan við kirkjuna. Ég hugsaði til afa þarna utan við kirkjuveggin
þar sem ég sat í fermingunni. En allt gekk þetta þó erfitt væri
þessu tímabili óskunnar bæði þegar við Norðurfjörð
Laugarvatni heimsótti '41. Við fórum með mjólkurbíl heðan og
áfram frá Selfossi að Laugarvatni. Komum þangað viku
eftir að skólinn byrjaði vegna anna hér heima. Vakti mikla
athygli þar allir ávörp voru búin þjóðbúningum. Við settumst við
að átta okkur á bókunum og ná upp því sem búið var.
Fórum í söngpróf hjá Páli Ísólfssyni. Sungum Blessuð
vertu sumar sól og fleygum inn í tenorinn. Það voru mikil

Viðbætir

eða spinbeinum að koma á laugarvatnsskólann, flott nýleg hús rafmagnslýs og þess í óþrjótandi heitu hverunum í ölum skotum og svo sundlaugin. Við lærðum líklegt fósum í tahsíum, eða þjóngufeið og sund á hverjum degi stundum leikfimisæfingar f. hádegi á laugardögum. Björn Jakopsson rak þarna íþróttaskóla an 10-12 mánuðir og þeir sáu um íþrótta kennsluna. Góður og nógur matur. Það var dansað annanhvern laugardag frá 8-12 að kvöldi kaffi og köku kl. 10. Svo var söngskemtun hvert laugardags kvöldið. Skólarfólkið og nágrannar voru áheirendur. Söngnum á laugarvatni stjórnaði Þórður Kristleifsson áður frá Stórasteli. Hann kendi söng í þýskalandi en svo bilaði röddin snemma á ferlinum. Hámentaður í fagrinu skaraður kennari. Aðaldistil að við fáhjum náið alvarlega þórður kendi líka íslensku og þýsku. En hann var einstakur söngstjóri. Sagði okkur til um söng og radd-beitingu, var ljúfur í viðmóti þegar söngæfinga voramars-vegar. Þarna var blandaður kór. Við höfðum öll afar gaman af að vera í tímum hjá þórði. Laugarvatnsskólinn skilaði frá sér mörgu liðtæku söngfólki sit í þjóðfélagið Við höfð kynnst fágætum söng og lært mikið af skemtilegum lögum sem hafa fylgt okkur. Þórður gaf út 3 söngtegunda hefti „Ljóð og lög" með allskonar söng lögum og góðum textum í þessar bækur batt ég bestu íslensku þjóðlögin á þeim tíma.

Í skólanum voru tvær deildir, eldri og yngri deild sem blönduðust líka mörg voru saman í söng. Eldri deildinga voru vera aldursmunar, eldri og helstu flestir saman Nemendur voru um 110 á þessum árum. Á fyrsta balli var byrjað að spila kl. átta. Við vorum þarna nokkrir sem í yngri deild sem töldum okkur dansmenn og kaðum upp dömunum sem sátu á stólum með veggjunum Sú hefð hafði verið við líði árið áður að ekkert var byrjað að dansa fyr en eldri deildar stúlkur komu á ballið langt gengið í 9. En þegar þær á ballið þetta árið var skallið á fjörugasta ball. Þær vöku upp stór augu og við unglingar reyndum hóflegri. Þetta var góður tími skemtilegur líf.

Sumuda Í desember bað þórarin Stefánsson smíðakennari og ráðsmaður okkur þá að koma með þeim heimanmönnum inn á Laugadalsvelli að sækja fé bóndans sem var þar í kring Heilmikil ganga hjálp og góð þar og góttveður.

Eftirminnilegt og gott kaff í lokin. Stundum fórum
með sinnskeiti og kvaðningar inn í dal fyrir Böðvar
Magnússon sem var sinnstjóri. Sinnstöðin var í
skóti í skólanum. Fengum svo góðgerðir hjá Jarðgunni
konu hans. Í lok kennslu voru próf og þá var leikið í
leikri og gjarnan sungnefið 1. maí. Góðir félagar sem leið
saman. Skólanum lauk viku af Apríl.
Þegar við komum heim snemma í apríl fórum við
berjaferðir í nokkrar vikur en fórum svo til við
vorverkin, og síðan við fjósbyggingina sem ég segi frá síðar.
Það þótti flottheit eða öðrsiði að við vorum í skóla
á þessum tíma. Allstaðar vinna og kapp að ríða upp peninga
Þeir vinir foreldra minna komu hingað í heimsókn
til að leiða þeim þetta fyrir sjónir. Dæmi um hvernig
kreppan og atvinnuleysið 30-40 hafði á móðað hugi fólks.
Við haugavatni fórum við svo aftur haustið 42. Sama sagði
fór líka. Komum sent í skólann vegna fjósbyggingarinnar
Dvölin var góð sem áður. Við spiluðum mörkinn í efri deild
En við héldum þar að birja snemma að dansa og dansa eins
lengi og við höfðum tök á. Okkur gekk vel námið.
Þegar urðu sel syndir með kennslunni þarna fórum
svo nefnt afrekspróf í sundi synstum 5 kílómetra og fórum
próf í björgunarsundi og fl sem viðkom sundi.
Þá urðu margir unglingar alt fyrir í fjallalækum.
Við höfðum farið á sundnámskeið hjá Alfreð Sigurðssyni
sem var kennari í Stykkishólmi og fór með hópa í sundlaug upp
í Reykholt í Biskupstungum. Þar var Ásmundur bróðir hans
skólastjóri. Við bjuggum í höfðum og vorum mikið í laugunum
Þaðan fleiri ferðir þegar við komum að haugavatni en höfðum
aðstöðu séð fyrir því. Við þroskuðumst þarna bæði andlega og
líkamlega. Þessi ár á haugavatni hef ég alltaf talið eitt besta
tíma ævinnar miðað við aðstöðu fólks á þeim tíma.
Þabbi ráddi við okkur um hvað við gerðum að loknu námi í Hvöllum
á haugavatni. Taldist best til að við færum að Hvammi í
Hólt var um að við skyldum fyrir vetrinum v. haugavatns-
dvalar, yrðum eitt ár. Þetta fékkst. Komum heim snemma
í apríl og fókum til við að aka út haugum. Fukum þar
með tveim hestvögnum og lögðum af stað að Hvammi í
1. maí 4/3. Fór frá Rvk. 2 maí með Laxfossi vita hans Akraness
Borgarnes og fengum okkur bíl með fleirum að Hvammi

Allt var þetta ríf lífsreynsla, þarna í Borgarfirðinum fók við
nýjr heimur. þarna á Hvanneyri voru milli 30 og 40 strákar
að vinna og læra. Öll vinna þarna á staðnum byggðist á að
nota hesta við störfin. Við vorum þarna í lotum á hestavinnu
við plöntun og heyskap. Vélaöldin fór ekki á næsta ári um
En menn komu af öllu landinu og sumir höfðu aldrei
umnið með hestaverkfærum. plóg herfi, sláttuvél og fl.
þegar við fórum vorum komnir fyrir plógunum með hestum
kunnum við þetta og þó driftum í að vinna og 2500
var um fleiri. En þetta var gott sumar. Eg var fólk vel í
að mjólka. Mjólkuð 10 kýr vanur bara að vinna svo vorum
að vísu að læra mjaltir og fjósverk. Kennari Loftur S.O. þórðarson
Sigurjónsson upp Mýrdal sá um fjósið. Hafði útskrifast um
vorið. Síðar í Hæsta dalnum og Alþingismaður.
það voru mikil umsvif á Hvanneyri á þessum tíma.
Allt unnið með hestum. Vélaöldin kom á næsta ári.
um 40 hestar voru í notkun. Eitthvað af þeim var þarna í
kennslunni sem dráttarhestar. Nemendur áttu að vinna með
þeim, hirða þá, þarna, smíða ekkji í handverkfæratímunum
(að vetrinum) og dútta að veghefunum. Hestarnir voru misjafnir
Fallnir gallagripir inngi, ovanir og gamal vanir klerjum sem
áttu það til að stökkva á stað upp úr þurru. Reyndi þá á
ekilin hversu það fór, því vönu hestar á þeim þurfað til
þeir prjónuðu eða eitthvað leiðist. Margt broslegt gerðist. En ekkert
var sagt að forða okkur frá þessu. Engin slasaðist að ráði
þarna voru notaðir fjórhjóla vagnar með tveim hestum
fyrir við alla flutninga. mikju, kepi og öðru sem til féll.
Vörubíll var til á staðnum til eðlilegra. þarna um vorið 43
var landsmót U. M. F. I. haldið á Hvanneyri. Skólasveinar
unnu heilmikið við undirbúning mótsins. Sleginn var
blettur á flötunum og sett þar upp tjöld og tekið á sprotta
mesttar brautir - settur upp sprottavöllur m.a. segja.
Svo var að taka til á staðnum, laga girðingar og fl.
Við stráhausar gengum úr rúmi fyrir gestum og sprottafólki
við svæfum í flatsæng í kjallara í geymslum og þvottahúsi
Flestum þangað með svefnsekkjum föt. En við svæfum snemma
líkið þessar fyrstu nætur. Við þurftum að hlaupa á klósettið sem
kom. Eitthvað þekktum við, og svo þurfti að sinna þeim þörfum
og við gripum í ýmsa skrítna. Þetta var gaman. Þetta gerum
við aldrei aftur sagði Runólfur Skólastjóri þegar hann þekkti

vöktur skólasveinum fyrir samstarfið við þetta samkomu
hald. Varið leið við vinnu og ánægjan gleðskap
Komu för heim svemma í júlí í hegskapin.
Sleysköpunum gekk fjelhar stirt í júlí. Eg var við heyskap
og mjaltir. Við vorum nokkrir þarna sem voru vanir
við sláttuvélarslátt. Vorum greinni í það þegar rigndi
lá við að tæta. Vorum skemmdum að slá á röðinn. með
þremur sláttuvélum. Mikið land veltekt. Þurran að
þessu. Var með slétta þunnarsspi og Herði valdimarssyni.
Einnig sló eg með orfi ásamt fjöri Vigfússyni ýmislegt
sem þurfti að snirta í blómagarði og kirkjugarðinum
á staðnum sloginn við. Elögum skrið í bakka sunnan
nágrust með sláttuvélunum en voru hefðbundi. Var með heyvagn
v. kirkjunga. Þann 1. ágúst skiptum við Norm. Eg fór frá
Borgarnesi með hafossi í blíðu veðri, fullt skip af fólki
að koma úr fríum. En við Norm fórum á mis.
Þegar eg kom heim, kom í þurrkur alveg einstakur 26 daga
í ágúst var þurkur. Við fórum út á mýri, eg sló og sló
hafði í hesta að setja í sláttuvélina á í skiptis. Slegið var
vel þurt sátumar léttar, vorum með 12-15 undir reiðing eins og
sagt var. Fengum lánshesta. Einikur í Helgastöðum var
kaupamaður, átti hesta. Fekk hey í kaup. Tók að fljóta 2-3 tíma
í ferð. Þabbi fór á milli, hafði þrakka með til að fylgjast með
hvort hallaðist á. Tekst ofan við morgunverðinn upp við
hreppamarkaskurð en skítt og gott. Það heyjaðist vel en mannt að
gera og það líkst að eg fari vestur í September. Smalað var í
heimalöndum. Eg fór með fjárbílum til Rvk að leggja inn hjá
S.Í.S. v. Skúlagötu. Var svo ákeppinn að mæta skólastjóra á
Laugavegínum. Hann vildi vita um mínar ferðir. Seint í
sept fekk eg skeyti frá skólanum, nú yrði eg að koma eða
sleppa skólavistinni. Þá fór eg með eftirmiðdagsrútu frá
Steindóri til Rvk. Gisti hjá Siggu þórðar og Óla og greiddi til
frá Laxfossi og fór rúta í Borgarnes. Lagði af stað kl. 9 inn í
Hvalfjörð, allt fullt af hermönnum og mörg skip á firðinum
víða varðstöðvar. Hafdegisnatur á Ferstiklu fórið um Dragann upp
í Skorradal og niður í Andakíl og vegur vestur í sveitum v.
Hvanneyri. Komumum kl. 3 á mið við heimreiðina hér og
eg rölti heim í kaffið. Varvel líkið af félögunum.
Eg gleymdi hér áður að segja frá vetrarnámsferðinni svokallaðri
sem farin var fyrstu dagana í júní. Fórum með rútu norður í land

Hauker-Jörundsson kennari var forarstjóri. Skrítt norðan
yfir Holtavörðuheiði: komið að Lækjamóti í Víðidal. Þar var
grasasafn og líkrunasköð í röðum sem við skoðuðum. Borðað
á Blönduósi og ekið til Akureyrar. Komum þar seint.
Gistum í skóla. Daginn eftir var skoðuð stór Ullarverksmiðja
norðurlands og mjólkurbúið síðan ekið inn í Eyjafjörð.
komum í kvennaskólann á Laugalandi. Fengum góðar viðtökur
boðið í mat og síðan kom harmonikuleikari og við fórum
að dansa við stelpurnar um stund. Fullt hús af stúlkum.
Rétt náðum að verða skotnir var sagt um sumu. Gistum
aftur á Akureyri og ókum síðan til baka. Steinsókn okkar að
Barnaskólanum á Hólum var aflýst vegna veikinda þar á staðnum
Þetta var fríðleg og skemmtileg ferð. Kynntumst landinu
þó vel mikið af torfbæjum s.s. í Steinavötnssýslu og Skagafirði
mikið af steinhúsum í Borgarfirði, þakkað laxveiði hefðum
á þeim tíma. Sú hrunda torfbæjunni í jarðskjálftunum 1896
Sú var allt með jarnþökum sagði manna um suðurland þegar
hún kom hér 1916. Einhverntíman haustið fórum við í
fræðsluferð í Borgarnes, skoðuðum mjólkurbúið og Skallagríms-
garðinn sem þá stóð sem hæst. Þarna í sept-Okt byrjaði
námið á að læra landmælingar. Kortagerð. Mældum upp
þverskurðum, teiknuðum þá og gröfum dálítin stubb að skurði
Tveir og tveir saman. Mikið kapp í mönnum. Aðkost mald
Fræddumst margt um jarðrækt hjá bændum í Þinssogni
Síðan tók bóknámið við. Námsdur hélst skemmtun 1. desember
Á Akureyri var jafnan söngkór nemenda og kennara.
Þennan vetur voru vandræði með söngstjóra en Halldór Sigurðsson
skrifstofustjóri K.Þ. í Borgarnesi tók að sér að æfa okkur
Hann var bróðir Péturs Sigurðssonar tónskálds á Saurbæ hróðir
Þeirra þriðjur maður en fínn músikant og náði ótrúlegum
árangri með kórinn á þeim lítla tíma sem hann hafði.
Við æfðum nokkur lög og sungum á skemmtunum og v. hátíðleg
tækifæri á staðnum. Eg man eftir lögum sem eg var hrifin af
Upp á himin blám borga eftir Þröndal (texti) og stóra mitt
hjarta hjó. Vælsöngur en Halldór rak þetta saman m. hægðum
Halldór fékk Norna til að syngja í kór. Kvartett Borgarness.
Svo fórum við nokkrir félagar í eldrideild að syngja saman
í tvöföldum kvartett, margir góðir söngmenn. Norni stjórnaði
Sungum á hvöldvökunni á staðnum og ókum til gamans.
Þeir í yngri deild fylgdu svo eftir. Björgólfur Hinason síðar bóndi

á veðrum í Önundarfirði stórnaði hjá þeim. Hann var síðar
kórstjóri í sinni heimabyggð og spilaði á harmonikku fram eftir öllum
aldrinum á skemmtunum öðru hvoru. Þar kom
heimafólk á staðinum og nokkrir nágrannar, unga fólkið
þar var tekið upp syngjið og dansað. Ég fékk hríf sl. veturinn 2009
Brynjólfs Steinþórssonar húsasmíðameistara átti þá heima á
Skarnagili 14 ára hitti okkur á eldri borgarasamkomu. Hún sagði
við Önnu konu mína um mig." Hann mennti að dansa við
okkur litlu stelpurnar á böllunum. Þetta gladdi mig.
Bóknámið tók við um miðjan okt. Við fórum heim um
jólin. Þann þar góðan tíma endurnærð á bæjarballi og fórum
ósofnir í rútuna á Skólabíl þann 3 í nýjárið. Sú ferð
gekk heldur illa RBK. Snjór og bleyta að eðlilegt væri ráðlagt
fórum um kvöldið niður að höfn og fengum að leggja okkur
í Laxfossi hjá vinsamlegum viðtökum. Vorið fór höfum
af Skarnagilinum. Skiluðum okkur í skólann í eftirmiðdag
Náminu tók svo við. Nokkrar skemmtanir voru um veturinn
Helst bar heimsókn Reykhyltinga, og svo heimsókn okkar að Reykholti.
Einnig skruppum við í Borgarnes. Okkur þótti að bíðin lakari en
á Laugarvatni, þar munaði um jarðhitann. Hlíð í öllum skólum
Erfitt að kynda þetta stóra hús með Kolum. Kolinnað í nýtkum
Þaro var rafmagnið bætt í Skarnagili. Dísilvélar með dinti
Smá vatnsaflsstöð. Þetta breyttist árum síðar þegar Andakílsár
virkjun fór í gang. Skarnagil fékk rafmagn að viðbót hita og
ljósa. Við fórum í sund í hreppslaug góð sundlaug em
5 km ferð í hana. Fórum samt oft í góðu veðri sem hófðu
áhuga. Ár fer frá Langavatni. Við útskriftum sem Biskupinnar
sneinma í maí. Nemi fór heim en ég átti áfram í mánuð uppi
skólavistina v. langs sumarfrís. Þá fór við mig lífsreynsla
á Skarnagili var til Ford traktor árg 30 á járnhjólum Hann hafði ekki
verið breyttur árin á undan. Verið að kanna okkur að nota hesta.
Rannsóknir skólastjóri hafði unnið á svona verkstæði í Miðdalnum
á yngri árum. Hann setti okkur hjartar Halldórsson í að fara með
traktorinn í Borgarnes að veina járð til Einarshafnar fyrir rúðurnar
félag þar. Hann kenndi okkur á takið, komkonum í gang og
við fluttum og bíðjuðum að hesta. Gekk ágætlega. Traktorinn
gekk og við rúðum í Borgarnes á kvöldin. Vorum stundum
keyrðir. Bjuggum í góðu atlæti hjá góðum hjónum. Komumst
aðeins í bíó. Vorum þarna í mánuð aðrir hóku við. Fengum
hrós hjá skólanum fyrir góða vinnu í skólastjóra fyrir gott verk.

Við nemendur og kaupamenn sem unnu við
skólann borðuðum í borðstofu sem var í skólastjórahúsinu
sem kallað var. Hörg borðstofa á neðstu hæð og til hliðar
var eldhúsið og geymslur sem tök alla neðstu hæðina. Uppi
bjó skólastjóri og starfsfólk búsins sem flest var einhleypingar
þarna var langborð og sat skólastjóri þar annan endann og hann
kom því við eða kennarar. stúlka þjónaði til borðs. Við fengum
nóg að éta. Brauðið og kökur var gott bakað á staðnum eins
og geist í svona hóp fékk maturinn misjafna dóma.
Mjólk fannst eins og stundum var ekki lögð alltaf við
matreiðsluna. Við fengum te, sjaldan kaffi. Kunólfur taldi
te hollara en kaffi. Sennilega var mjólk oft erfitt að fá kaffi á
á Stríðsárunum. Á sunnudagsmorgnum var kaffi í boði
kl. 8 í borðstofu. Eg og fleiri kaffimenn unnum það til að
klæða sig og fara í kaffi á sunnudagsmorgnum og leggja sig
svo aftur. Oft var setið lengi þarna í kaffiveislunni.
Þvær stúlkur neðudar þjónustu þvottinn af öllum
og sáu um skúringar á göngum og stigum. Kíktu allt hvað
á herbergin og settu ofaní við íbúana ef misbrestur var.
Þetta var skemmtilegt ár 1943 - 1944 þó ýmislegt væri erfiðara
hjá okkur en þeim sem fóru í gegnum unglingadeildirnar.
Við vetrungar sem kallaðir voru þurftum að læra nokkur fög
aukalega sem voru bara kennd í unglingadeild og ekki kennd á
hausprófi. Skólinn endaði með samleik próf. Þarna eignuðumst
við mörga vini og félaga. Náðið og samstaðið mikið.
Skólinn haldið sambandi gegnum lífið. Skiptumst á
skólamóti eftir 25 ár, og á 10 ára fresti síðan. síðast 1999. og
nú síðast höfðum við þegar þetta er skrifað 2008. Einhvernegin
æxlaðist svo til að það kom í minn hlut að kalla hópinn saman
og semja um komu okkar að Skógum. Þar var okkur alltaf
vel tekið þó nýtt fólk tæki við staðar forráðum.
Já eg fór heim eftir kaupavinnuna. þurfti að fá 100 kr lánaðar
hjá Runólfi fyrir fargjaldinu. Það nálgast penning í Rvk og fór
að hausta. að hitta hann þar hjá tengdafólki sínu. Mig fannst
eins og það kæmi flatt upp á hann að eg kom og borgaði.
Og þarna um vorið '44 fórum við að vinna heima. Eins og
alltaf var nóg að gera þar. Tölvert kapp sem var sátt.
Fréttir á fullveldishátíðina 17. júní. Var óskemmtilegt. Það rigndi
dálítið en var hlýtt. Þarna var haldin ræðurnar dúr leti og
lúðrasveitin lúðrasti. Sveinn Björnsson var kjörin forseti lýðveldisins

voru flestar frá Bandaríkjunum og Bretum. Hersveitirnar
sem fluttu þær. Og svo var lesin upp kveðja frá Kristjáni
konungi og hans fjöld. Þá var mikið klappað
og húrrahróp dundu. Um nóttina stóð upp og hófst skemtun
Voru mörg skemtiatriði, söngur, fjöldi ræður, skór karlakór söng
og Páll Ísólfsson operusöngvari söng einsöng. Söng hetjuð
vella á á heiðum hveri svo undir tók í fjöllunum. Stór og
mikill maður með mikla röddu. Svo endaði hvölduð balli
á stórum palli. Dansað langt fram á nótt fólk að hinast
heim. Flestir höfðu komið með rútu svo það tók sem tíma
að koma mannskapnum heim. Margir voru blautir og hrumpaðir
en skemtu sér dýrðlega. Ég var dansa við stelpu úr Keflavík
sem hafði verið á Reikholtsskólanum og við bjó hjá systur
minni skóla. Á miðju balli kom strákur til okkar og sagði við hana
ég þarf að fá sokkana mína, ég er að fara heim. Stelpan hafði verið
með vaðasokka. Hann fékk sokkana og við dönsuðum áfram
Ég sá hana aldrei aftur. Það var langt til Keflavíkur í þá daga.
Árið 1944 eftir að við komum frá Ameríku unnum við Helga
að mestu. Vetur og ísa voru á Laugavatni; ég var í gegningunum
um veturinn og undi mér vel. Vorum í fóðri í gegningar hjá Ásu og
Magnúsi í Brúðuratungu í klukkustund en vorum klukkutíma á leiðinni
við mjólkurbíl hjá Samúel Friðrikssyni í Brautarholtinu, var
að lesa fagið. Á laugardögum 1/5 sáum við auglýsingu í blaði
um að hægt væri að fá enska Austin vörubíla hjá Gerðar Gíslasyni
heildsala í R.V.K. gráum fyrirlitlu. Eftir vangaveltur var pantaður
1 tonna bíll. Við héldum að stóri bíll væri of stór, þá miðuðum
við við Dodge sem komu úr stríði; skaftfellsgjöld 4/4. Þeir
voru mjög öflugir á þeim tíma. 5 tonna Astin var hálfgerð stórgripa
vegna hl. Svo plantaði pabbi Willysjeppa. Í janúar 46 fórum við
Norni að læra á bíl hjá Sveini Sveinssyni (Langa Sveini) þekktum
bílstjóra og margfrægum í Ölfusinu. Fórum í ökuprófið
Tókum prófið 31/1 46. Ég fékk ökuskírteini nr. 216. Ártalsglöp.
Um það leyti kom bílinn. Fengum mjólkurbílstjóra á frí hl.
að keyra hann austur. Fórum í handsbankann og fengum víxil
og borguðum bílinn. Man ekki hvað hann kostaði. En víxilinn
gátum við borgað upp um haustið eftir vegavinnu og fl. Við komum
töldumst eiga bílinn. Eitthvað stóð á að fá vélsturtur. Við smíðuðum
bráðabirgða pall og vorum eitthvað að snatta og ekki ákveðið hvað
Svo var settur á hann pallur m. vélsturtum. Gerði í KÁ einn daginn
eg var spurður hvort um það. Við áttum þennan bíl til ársins 1955
hann var seldur. Reyndist ákaflega vel. Ófríð eitt óhappanna þá var
að hann var ekki fjaðraður. Þá var algengt að skeyta um bíl-

Í marsbyrjun var bíllinn tilbúinn og fljótlega var farið að ég færi með frosinn fisk til R.V.K. Ég fór á honum 2½ tonni og seig með þetta til R.v., beina leið niður hafnargarð og vestur Vesturgötu hægt í hlassið í Ísbúð Friðleifs við Reykjavíkurhöfn. Engin mannskapur til að taka á móti þessari sendingu svo ég var þetta allan daginn á Bílnum og rétti verkstjóranum inn um lúgu. Besta samvinna hjá okkur það vantaði fræðilegan undirbúning á Stokkseyri. Babbi fór með mér innvortis eins og sem lóðs. Tekinn koks til brennslu í gasstöð Reykjavíkur á Ártúnshöfða til brennslu í eldavélinni. Mikil mannþröng þessi fyrsta ferð mín til R.V.K. Hafði ekki farið lengra en að Selfossi áður. Fór síðan margar svona ferðir fram að lokum, fór áburð og fl. f. fræðslumálin til baka. Ég var bílstjórinn þessa fyrstu mánuði af útgerðinni. Nonni vann í mjólkurbúi í nýbyggingu Kaupfélagsins svo hann var heimilan. Í maí tók bankastjórinn minn fyrir bílinn hjá Vegagerðinni. Þá tók Nonni við bílnum en ég fór að vinna á traktor í jarðvinnslu hjá V.Á. International mjólkurbílnum sem fór á Skipum keyptu. Vann heima í hreppnum, á Stokkseyri, þar voru allir beðnir að rækta og á sveitabæjunum fram að slætti. Vann heima f. framan dagsdegi hér heima.

Willysinn kom í maí. Mikil hátíð. Margt þurfti að skipuleggja. Við Nonni vorum þeir einu sem höfðum próf. Babbi svo hjá Seimi Sveinssyni og aðrir þegar þeir höfðu aldur til. Þessir bílar veittu okkur mikið frelsi. Farið á böll um helgar héraðsmót, bíó og fl ferðalög. Haustið '46 fórum við að syngja með Karlakór Stokkseyrar sem Pálmari þ. Eyjólfssyni frá Skipagerði stjórnaði. Vorum í honum meðan hann starfaði 6-7 ár. Eg man að veturinn '44-'45 var ég róleguri hér heima við skepnuhirðingarnar. Fór eitthvað á böll og nokkrum sinnum ríðandi á hjó á Stokks.

Eg sá m.a. margfalda Ramónu sem varð mér ógleymanleg. Eftirminnilegt að dóla heim á klárnum, sem ég gerði í brókastungu, einn með honum í snjóbrúsa og rauða töskupokann Ramóna alla leið. Það hefur felgt mér síðan. Jólin voru mikil ball vertíð hjá okkur á þessum tíma. Þeir sem voru í skóla heima. Ball á Árnan í jólunum á Stokkseyri, 3 í jólum í Þjórsárbrú og svo gat hist á að ná balli eða leikspunningu á Eyrarbakka. Og svo voru böll á árnan í nýja árið og þrettanda. Mikið dansað. Selfoss komst ekki inn í skemmtanalífið fyrr en seinna.

Þessa má geta að á þessum árum '46-'55 ókum við á elstu bröðurnum þessum vörubíl Austin AR 2611 allir mestu og minna. Hann var öll sumur í vegavinnu. Einn og fyrsegi bisnáði Nonni hjá Vegagerð '46 og '47 þá datt honum í hug að prófa að vinna á Selfossi. Mokaði með Þrándi í 2 eða 3 sumur en fékk ekki vinnu að veturnum. Vann á vorin á bílnum og á Laugvatni.

Nonni var á jarðýtu 52-3 en Skuli fór að keyra á sumrinum í skóla að vetri. Keyrði til '55. Þá keyptum við Chevrolet vörubíl árg. '53 eða '54 sem ég keyrði að vetrinum að Laugarvatni og var að til 1993. Í gegnum árin greip ég í keðjuna að vetrinum og Nonni á sínu og fl.

Mjólkurframleiðsla í Holti á 20 öld

Jón afi og Ingibjörg amma byggðu hér í Holti alla stóru bæi á sinni tíð. Voru dugleg að heyja, hér var jafnan margt fólk. Þórður Hinnsson bróðir ömmu var allt sitt líf með henni í búskapnum. Jón afi stundaði sjó allar vertíðir. Var formaður og átti hlut í bát. Það átti gott fjárbú. Átti sauðfé á mýri. Byggði húsið í Holtsel var notað. Pabbi notaði það fram undir 1950. Þá var fé að deyja úr mæðiveiki. Rjómabúið á Baugsstöðum byrjaði 1904. Bæði afi og amma voru með stærstu innleggjendum þar. Það er til kúaskýrsla frá árunum 1912-1916 (bók) þar eru á skrá 14-16 kýr. Í það fjósið fóðruðu hey. Fjósið var byggt hér þegar pabbi fór að búa með þeim 1920. Torf og grjót í veggjum en járnklætt þak einangrað með torfi 18 eða 20 básar minnir mig. Steyptur flór. Við það var hlaða niðurgrafin með klöðnum grjótveggjum og járnþaki. Þurfti að bera heyið upp stiga þegar lokkað í henni. Pabbi byggði tvær votheysgryfjur steyptar árin 34-36. Bibót. Tryggði heyskapinn. Oft var sett blautt hey í þær. Verkaðist vel en líkin af því sterk. 1942 var gamla fjósið rifið. Varðveitt gisið og kalt í rokum og fékk lítið. Ráðist í að byggja nýtt. Grafið fyrir haughúsi við enda á því gamla. Notuð hestarekna við verkið. Var undir halfu fjósinu. Smiður var Ólafur Hinnasson á Baugsstöðum og Guðmundur Guðmundsson í Hlaðnýjarsadalskoti var með okkur í þessu. Lettur og mikill verkmaður. Fyrir stað hafðist að steypa upp haughúsið, plötuna á það og grunn að veggjum einnig fjósinu. Steypumótið hafði Halldán Ólafsson frá Stóra-Hraun eða frá Hraunsá. Einnig vörubílstjórum þessum. Steypunni hrærðum við í hrærivélinni. Stór fjalir með ösku gegnum báða botna miðja sett gat og lok á miðja bambuna, hennistein upp á bekkja, pallur undir. Möl sement og vatni sett í fötuna hún hálffyllt. Kaðli var síðan vafið upp á fötuna. Hestur settur fyrir og kaðallin dregin af. Fötuna snúið og hvolft í allt rétt., svo stuðlað á pallinn og mokað í hjólbörur eða fötur eftir hentugleikum. Þetta varð mokkuð vel þokkalegt verk en mjög mæðusamt við það. Þetta lá niðri um skeið. Hann gekk vel svið tökum til. Áfjestok. Erfitt var að fá menn í vinnu. Veggirnir voru hlaðnir úr holsteini. Sæmundur Friðriksson í Brautarholti bað mig einn dag og sagði okkur Nonna til við að hlaða veggina. Birjaði. Hlóð upp að glugga, og sagði okkur að við gætum klárað okkur af þessu. Hjó mér kennari Sæmundur. Við héldum svo áfram. Jón Jónsson frá Friðarhóli kom eftir skóla og vann með okkur. Hafði hestur kall og fötur. Ólafur og Páll á Baugsstöðum komu og reistu þakið og klæddu. Einig kom Guðmundur Eiríksson í Keldnakoti og vann við þetta. Hann byggði fjósið eftir. Settir bitar í loftið og stoðir undir og kept á yfir

Torfið skorið við Norni vestur í heiði með hjálmundi í Hlöðuvíkurskarðahjáleigu. Hann kenndi þetta vel. Skorið með einskera löngum hjá sem skar alveg undir torfið. Tveir skáru helst saman í hverri endu. Torfan höfð svo löng sem hæfilegt þótti ca 3 metrar. Hún síðan rúllað upp og látið liggja úti hérna. Skorið í blautu landi. Torfið reitt heim á hestum, torfurnar lagðar upp á bakið á þeim, hæfilega margar. Alla gömul vinnubrögð við húsakost og hey torf. Þurfa vinna 3 lög af torfi voru lögð ofan á þakið, góð umhirða um þegar torfið var orðið þurt. Í fjósinu varð loft mannhengt í miðju. Stundum fyllt af heyi. Þetta stendur allt enn 2010.

Í fjósinu voru 30 básar gott hús á þeim tíma hlítt í því.

Þessi bygging var óreiðanlega byggð fyrir búskapinn hér sem um þetta leiti fór að leggjast á ökkur kröftunum. Traustólki fór að fækka upp úr 1/10. Ástæða í þessu fjósi voru 4 básar fyrir hesta sem voru líklegir fram að vetrinum fram að bíla og traktora öld. Í þessu var hlítt og þurt. Fyrst voru settir stallar fyrir allar kýrnar sem var gefið í. Seinna rúllum við bröðar þá í bás og básunum gangnin. Fjósleggja og þagilegra. Mútimunn. Í þá tíma ökkar frá laugarvatni lögðum við Norni sjálfbrunninga í fjósið. Bitum rörin og fengum þau smíðuð hjá Hauga Vaninum á Stokkseyri sem var járnsmiður og átti smiðju. Notuðum gamla mjólkurbrúsa í brunnigardalla. Datt í hann um við gaft hann vatnsgapnar. Mikil þægindi.

Pabbi keypti mjaltavél 1947

Mikið tækniundur þá. Þetta var Alfa-Laval vél sænsk innflutt af SÍS þar voru að leiða að koma eftir stríðið. Mjaltavélar sem voru til hérna frá 1940 voru örnýtar á stríðsárunum vegna vöntunar á varahlutum.

Það var lögð í tönnu loftleiðsla um fjósið með krana við annan hvern bás. Settur upp 3 ha bensínmótor til að drífa loftdælu í geimslu sem var byggð norðan v. fjósið og varð nú rúm að mjólkurhúsi. Mjólkað með tveim fötum. Seinna náðum við okkur í þá fötuga. Mátum að nafni Sigurgeir Eyfjörðinger setti vélina upp. Hann hafði mjólkað á Hvanneyri með vél fyrir stríð, síðan farið til Svíþjóðar og lært á þetta. Kenndi okkur að mjólka. Lekk að því með mesta rólyndi. Við munið þetta betur ef ég er ákveðin sagði hann á eftir. Þessi mjaltavél var að sumu leyti ófullkomin miðað við sem seinna varð. Spenagúmmíin voru skorin í ákveðna lengd úr slöngu, settur inn í þau stálhringur til að mynda opið fyrir spenann síðan var gúmmíinn snúinn inn í spenahlíkið leigt á því og brotið upp á, teigt það mikið að vegg í þessvarru mátulega stíft. Þá átti tilfinning mans að ráða. Síðan var haus með stút f. mjólkurslöngunna skrúfaður upp á spenahlíkið og helt hann gúmmíinn. Þetta þurfti að taka sundur og

þvo einu sinni í viku. Töluvert stúss. Þurfti tíma til að þorna
Ef það var sett saman blautt gat allt dottið í sundur þegar birjað var
að mjólka. En það gekk ágætlega að nota þetta. Var notað til '65.
Þá keyptum við rörmjalta kerfi í fjósið. Hættum að bera mjólkina
fram í mjólkurhús í fötum. Betri velar. Var nota þangað til að við
fluttum í nytt fjós m. mjaltabás '76.
Við byggðum Votheysturn við fjósið 1952. Stærðar ilát 5 metra viður
og 15 metra hár. Steyptur í skriðmóti sans aðferð umið af vimuflokki
frá S.I.S. sem fór um landið. Keyptur saxblásari til að filla í hann og
heykleðsluvél sem tók upp mug og flutti á vagn. Hengd aftan í vagnin
það þurfti að vera maður á vagninum til að færa heyið fram og jafna
gott á þurhey. Þá var keyptur annar grár Fergusson 27 ha aðeins sterkari
en sá fyrri. Þetta var öruggur heyskapur. Bjargaði alveg heyskpnum í
rosasumrinu 1955 þó blautt væri og hægt gengi. Turnin tók um 50 kyrfoður
Turnin var steyptur í skriðmótun. Upp steypan tók um 40 klukkust
aldrei stoppað, fært 2 sentimetra í einu. Notað heitt vatn í steypuna. Vanda verk.
Turnin var notaður í 35 ár, Oftast fylltur. Mikil handavima að moka
í blásaram og jafna inni í turninum. Þurfti að moka jafnt í blásaram
Ekki stórar tuggur. Þá gat stiflast. Vont við að fást. Fá jafnan straum af
heyi. Gott og lestugt fóður. Turnin var felldur '92 vegna þess að hann var
ekki notaður eftir að rúllur komu og af jarskjálftatali á fólki en var seigur
þegar atti að fara að velta honum.

Árið 1954 vorum við akveðnir í að fara að búa hér í felagi, Jón
ág og Venni og að sjálfsagðu var gabli sá 4. Þá um vorið réðunst við í
að stækka fjósið. Lengdum það um helming. Steyptum haughús
undir alla bygginguna og hlandfor við morðurhliðina 30 fermetra að
grunnfeti og mjólkurhús þar ofaná. Helmikið fyrirteki. Ólafur á
Baugsstöðum var smiðurinn og við unnum mikið salfir. Orðnir
all vanir byggingum. Við leituðum eftir nýjungum í fjósbyggingum
hjá teiknistofu Handbúnaðarins, en þeir höfðum engvar hugmyndir
sem væru betri en að lengja það gamla. Breitingar í fjósum komu
nokkrum árum seinna. Ofan á haughúsið steyptun við veggi úr
rauðamöl 40 cm þikka. Dugði sem einangrun, dugði vel.
Allt efnið flutt á Austinbilnum frá '42. Fekkað snúast á daga. Var
lika í vegavinnu. Þetta sumar '54 var gott sólrikt. Kom ser að við
vorum fljótir að heyja. Áttum mikil útihey. Þakið var úr Kraftsperrum
smiðum úr 6 tomu borðum eftir teiknistofuteilningu. Nytt í svetum
Engvar stoðir. Klætt var neðan á loftið með asbestplötum, og einangrað
með gömlu þurru heyi sem viðáttun í stábba. Saxað og blásiðima
loftið með saxblásaranum. Dugði vel. Þetta voru 20 básar og í vestur

í Vestur endanum var lausagöngustía með rimlagólfi. Tók um
20 gripi. Var gerð að fyrirmynd frá Runólfi í Hjarðarholti.
Var fremri lagólf í fjórsta en síðar steypt rimlar. Þá var í þessu
kálfastía sem tók yfir tvo bása og sérsmíðaður básabás. Innréttingar
smíðuðum við sjálfir. Lagðum rör og loftsúgum. Þe jón var aðal
smiðurinn. Þá kom þarna reglegt mjólkurhús 30 fm með
steyptri Rólfsró fyrir mjólkurbrúsana og brúsapalli fyrir aftan
sem mjólkurbílinn lagði að. Mikil þegnd: 1957 fengum við
rafmagn frá Rarik lengt í Dís. Þá gátum við fengið rafmagns
hitakút í eldhúsið og mjólkurhúsið ásamt fleiri þægindum og
nógu gósi. Viðbygð: Þá of litlum gósamotor. Mjólkurtankar kom
69. Þá var tankvæðingin að byrja. Einn veturinn 1970 hringdi
mjólkurbílstjórinn Ólafur Nikulásson hingað þegar hann hafði tæmt
tankinn það fór yfir þúsund lítra mjólkin úr honum. Eftir mælingar
þessi aðstaða var metið til November 1976 að við fluttum. Nýtt fjós

Eftir steypum á fjósinu varð hlöðu. Turninn hafði byrgað
mikla en heyskapurinn ót. Við vorum með tvö stór útihey mörgum
við hlöðuna þar var heyjað frá gamalli tíð. Hitaði um stríga og
notuðum á heyin enn síst bæði litaðir einn og veðurfari. Mikil vinna
og erfitt að skemmist hey. Útiheyin þurfti að vanda og fylgjast
vel með þeim. Oss var svo var allan veturinn verið að moka inn á gólfum
deyi. Sumarið árs 1955 fórum við að skoða þetta. Mikið fyrirtæki
að steypa 5 metra háa veggi á stórt hús. Þá ákveðið einhver boga-
skemmur 9x18 m, við gröfðum einn talsvert lengra niður. Um vorið 55 var farið
að rífa gömlu hlöðurnar jafnframt lánaða peninga eftir mótt og upptum nýt grunn
byrjað skurðir og fyllt grjóti skeyptum 2 metra veggi og reistum skemmuna
þar á. Lengdum hana í 20 metra og steyptum gaflana. naðum í viðbótar
þakgrind af sömu gerð. Byrjuðum bröðir var þá að læra að sanda, hann hjálpaði
okkur við uppsláttr og við að járnklæða. Guðmundur byggingam. vann með okkur
glaðlyndi eins og oftlega. Þetta varð heilmikið hús á þeim tíma. Mikið
vinna að járnklæða og byggja fjósþakið við. Mikið rosasumar 55. Við
náðum að fylla turninn en þurrheyið varð lélegt og lítið. Þegar búið
var að loka hlöðunni var stór pollur á þakbrúnum vatnslagsins.
Hey var í henni hálfri minnir mig. Viðkvæmt mínnist þess hvað allir
voru blautir og skítugir og allar brækur sundur á lærum og í klofinu
af að ríðast á bögglunum við að skrifa grindina saman.
Vorið 58 gröfum við fyrir súgþurrkunarstokk og gólfi. Hlöðunni hafði
gólfið full hátt. Þetta tvískipta súgþurrkun í hlöðunni var heimasmíðuð
blásara. Blesum með traktor fyrsta sumarið en síðar rafmagni í. Þessa
þetta gafst prýðilega. Alltaf mæð líf. Skárst að hirða mikið inn og hálf þurrt
heyi og fá það gott. Hlöðan alltaf hlýtt á lítið af mikið var lítið.
Bragginn komin á 6 heysaldur við góða heilsu

Árin 72 - 73 var fjósið gjörsamlega endurnýjað.

Bæirnir höfðu tilhneigingu til að stækka. Vorum með kýrnar í langásum norðan v. fjósið settum í hann rimla en þurftu að moka kringum með að leggja nýtt og betra fjós. Fréttum að verið væri að byggja nýtt 40 kúa fjós í Sveinbjarnargerði af Sandhólaferjustíg.

Við bræður réðumst á það sinn í hvora lagi. Fórum þá í sumarfrí, gekk vel að heyja. Við Didda fórum norður sprengisand í félagi við Þormóð og Guðrúnu á Fljótshólum. Mjög skemmtileg ferð. Ég gat stoppað hjá Hauki í Sveinbjarnargerði og skoðað einn eftirmiðdag. Hætti hann þá í fyrsta skipti. Það okkur hugnaðist. Við fengum til okkar Magnús Sigsteinsson forstjóra Teiknistofu landbúnaðarins. Hann reyndist okkur vel. Kom með teikningarnar frá Sveinbjarnargerði og teikn. frá Sorum, svokallað Alfa-hásað fjós. Varð til eftir tilraunir hjá Sam hagnýtri teiknaði fyrir okkur fjós og hlöðu. Hlaðan 20 x 30 m. með 6 m veggkeri Fjósið 20 x 40 m. 100 básar og lausagangur og 6 m breið skarbygging m norðurenda líkt sem í var kálfafjós, mjaltabás, mjólkurhús og skrifstofa, þangað og vilja komna þetta var samþykkt eftir miklar skoðanir og leit að byggingarsvæði. Teikningum eftir löngu fyrir frá Stofnlánadeild landb. og L.J. Kristinn Pálmasson bankastjóri reyndist okkur vel með að útvega lán milli fasta lána og skattfrelsis Ef við ætlum að vera um rekstur þessa fjóss þurftum að fá 3 fasa rafmagn Um það sameinast við Rarik '73. hinumm var breytt í 3 fasa frá Hvolsvelli á byggingarstöðunum, Árnahóli og Hvolsvelli. Viðbrigðum á þessum bæjum borguðum hluta af kostnaði. Síðan var að byrja á húsunum. Fengum okkur rafmagnsknúðningsvél og 3 fasa sogspurkunarmótora. Þetta er var hér ómetanlegt framkvæmd á ferðinni. Það var lögð vatnsveita um allan Fljótið að austanverðu. Villingaholtshr Hvolsvallarbæjarhr og Sveitina í Stokkseyrarhr. Vatnið tekið úr lind v. Hvolsvöll. Í skúrunum var lagður símastrengur, Byggð símastöð hjá Hönnu og við fengum sjálfvirkan síma. Eftir áramót '74 höfum við undirbúningað byggingum Keyptum grind í hlöðuna svera og mikla stálbita sem þarf etter og voru fyrir að smíða. Pöntuðum sænska álklæðningu eftir ábendingu frá Ásgeiri Þorvaldssyni Keyptum timbrið í SÍS. Í maí var farið að grafa. Fengum jarðýtu frá Rakti og síðar gröfu og grafið í eina 1/2 daga. Steypan mætti á klopp f. fjósinn en Skurðir f. hlöðunni. Mikil hola

Byggðum byggingameistara Guðmund Sigurðsson síðar bónda á Reykhóli í Skeiðum Hann sendi 2 menn Birkir Pétursson og Magnús Sigurjónsson Sveitunga okkar, góða menn. Við þá höfðum keðjuhlaðið að mót í grunn hlöðunnar Fengum mótina í Selfossi í gröfu. sem Helgi í Vorsabæ hafði á leigu. Steyptum upp með vél frá honum. Undir hlöðuna þurfti að steypa vegg 1.20 og festingarsúlur til að halda henni niðri í veðrum. Skúrarnir voru víða dýpst niður fast Þetta var var Hanni í veganesti á þingvöllum. Undirbúin þjóðhátíð 874-1974

Við áttum þá nýlegan bíl Scania Vabis tveggja öxla 12 tonna. Höður
það varð því að ráði að ég keyrði bílinn á nóttinni til að koma þessum
flutningum í verk. Norm kom heim með klass um miðleytið á kvöldin
þá lók ég við og var að til 6 á morgnana. Heim er drjúg vor nóttin
Útvarpið hafði þá kl. tvöa mótttinn. Nokkuð þurfti af möl hel að jafna
hænhúsgólfinn það var gert þarna í leiðinni. Ég man ekki hvað margar
ferðir ég var að. Síðan var steypið upp í þvottahúsinu og steypt. Seg þurkunar-
hús og stokkur fleytt með. Járnbolar settir í veggina. Allt passaði.
Keyptum steypuna á Selfossi. Stálbitana flutti Páll Egilsson á löngum vagni
Krafsmiðir frá Steypustöðinni reyst þá gryfjuna á tveim dögum og
hífði plankana í langfötin upp á þakið. Steinshúsmúrd. Guðmundur
meistari. Kom þegar röðist var. Svo var gengið í að bolta langbönin á og
álíða eftir öllu heilar plötur skrúfaðar á, allir krakkar gengu í að skrúfa
Sumir loftbeddir fóstr en það fór af. Þetta gekk vel. Endaðum að
loka suðurgaflinum fyrir hádegi á laugardegi. Keppst við, krakkarnir
riðu á þurrheyrarmót eftir hádegi. Við settum síðustu plötuna í norðurenda
hlöðunnar þarna um sumarið og eittvað fór af heyi þarinn.
Þessi fyrstbirkuti byggingarnar var til töluleg einfaldar og ódýrar. Við fengum
lán á hlöðuna eins og reglur gögðu. til 25 ára. Gerðum ekki meira í byggingum
árið 74. Gekk vel að heyja. Árið 1975 byrjaði: sjálf fjósbyggin
Við sömdum við smiðju í Garðabæ um smíði á stoðgrindum í fjósið
þá ráðum við Helga Guðmundsson frá Suðabólli aftaðan sem byggingameistara
með honum var Guðjón Ágústsson frá Hraðastöðum. Vanið fjósasmíði
Byrjað á að grafa haughúsgolfið og steypa það. Norm keyrði mið að steypuefni
og sement keypti beint af lager í Reykj. Stóra hrærivél fengum við frá
Búnaðarfélagi Skeiðahrepps sem var með mikla velaleigu. Keyrðum steypuna
inn í gólfið í traktorskóflum. Síðan var steypt upp fyrir vesturhlið og
hálfum suðurgafli. Mikið járn í þessu. Fór dálaðrunnar í hliðinni m. þeltri
járnabindingum. Þvottahúsið klárkunnar út í þessu. Steyptum þessa
veggi fyrir slátt. Fengum krana frá Ósa Sigurðssyni við allar lyftingar
v. fjósið og skeiðarnar hækkuð. Fórum að heyja, smíði í fjósið eitthvað annað
Rifum mótin af veggnum í rigningum. Í Árjusbók bókum við
slátt en smíði komu um miðjan Ágúst og fór að móta norðurvegg
og útbyggingu. Við fréttum að Borgar Benediktsson frá Tungu væri á lausu
eftir heimaverkinu. Eg hringdi í hann og hann kom og kíkti á verkið
og sagðist hér vildist vera mjög að smíðað í. Hann vann svo hjá okkur fram
að mestu vetrið í feb. 76. Síðar bættust við Hallgrímur Jónsson Dragverði
Jón sonur hans og Sigurður Ólafsson að flutti allt vanið byggingarefnið
og dugleg. Veggir steyptir síðan komu stoðir og bitar og fóðurgangar og básar
báðar sem voru eins og búið eftir endilöngu fjósinu. Rifu f. vinnuflora.

Og vistar f. kaupagöngu

Þetta var mikið fyrirtæki mikill undirbúningur undir þetta
það voru skorð í útveggina fyrir bitana og mikið járnbrölt
alltsaman. Lengstum í half-gerðu hafði þegar við steyptum plötuna
steyptum stöðinar og bitana á einum degi en svo gerði töluvert frost
um nóttina og það fraus, sem var gott við að steypa. Stóðst til að þurfa
fóðurgangana og bása, sem var gert og tókst vel. Það var sólskin og blíða
svo við byrjuðum að steypa upp úr 9. og þetta skot gekk. Eg var mest í
að moka möl í hrærivélina. Það þurfti að passa vel uppá að ekki færi
of mikið í skóflurnar. Gekk vel en það var svað frosti. Að lokum steypu
gengu allir í að breiða allt sem tiltækt var yfir steypuna, sementspokana
og við áttum þurt hey í mörgum lítil á turni. Tókum það á henglið sleðanum
og breiddum yfir gólfin. Fórum að sofa í sólskininu og mátti ganga á þeim.
Við bræður nadum svo í 4 staðurnar byggðum bitann úr og gát á klíðari
og keyrðum bál í hornunum niður í hausthúsi. Það rauk heldmikið upp af
þessu. Nog spítnabrak niður. Helduðum þessu við fram undir morgun. Þetta
skemmdist ekkert. Steypan orðin 30 og engin lekasprunga í hausthúsinu.
Síðasti áfangi steypu var platan á uthyggingunni, rjúfa þarf og rífa
gryfju. Mikil járn og flokum upplöttar. Hófið við að steypa það í sliddu
sent í október. Tókst þó að passa gólfin. Í okt. Síðan var lekið bil við að
stálgrindina og bolta langbondina. planka 2x6. og síðan járnklætt
Alumenium plötum á veggi en stál á þakið. Það tókst að loka húsinu
fyrir jól. Stokkasprungur fóru ekki að róa fyrr en í febrúar. Þeir einangruðu
húsið með 6" glerull í loft og veggi. Helgi smíðaði innveggi á hjólum til
að klæða innan í loftið. Klætt með stáli. Veggir klæddir með vatnsheldum krossviði
sem var sett í í kulda og frosti, glugganir þiðlir með gasloga
Það var mikið verk hja okkur bræðrum að fylgja þessu eftir. Útvega það sem
þurfti svona með bíverkunum. Þegar leið út á veturinn fórum við
steypa bita í rimlagólf. Helgi smíðaði mót, stillt. upp í hlöðunni og steypti
voru 20 bitar í einu vikulega. Það þurfti ansi marga þessi mót voru
góð. Við seldum þau og fóru mörkuð víða. Norðurs fóru norður í Eyjafjörð.
Við fengum teikningar af innréttingum f. básana og lausagöngunum
Það var dauft að vetrinum hja Raktunarsamb. Flóa Skeið. Sigurður Erlend
forstjóra þetta og hann fór að sjá að smíða þetta með sínum mönnum
Mikil vinna að beygja rör og rafsjóða. Vorið mem. Var búið í apríllok.
Þeir byrjuðu að stilla þessu upp en svo kom vorið og þair fóru í sína
vinnu. Þetta var gert um sumarið af Helga og heimafólki. Fólu verða vinna
og steypa brúnir við fóðurgangs. Fengum tvo járnsmiði úr Rvk til að
sjóða rimlaplötuna. Mikil smíði. Þurfti að passa í bilin. Mjaltavélin
var Alfa-Laval frá S.Í.S. Komu menn og smíðuðu mjólkabásin
tókst óskaplega en að flytja hann inn. Setter svo upp mjaltakerfið.

kúatakerfi. Kúar í miðjum básnum. Hægt að mjólka 7. kýr í einu. Mikil vinna. Við mátuðum. Helgi smíðaði allar hurðir og plagga um tíma. Það vildi standa á einhverju, síðast sníkti í mjaltavél með það. Kom mjaltavél í gang og við mjólkuðum í mjaltabásnum um kvöldið með tólf verðum ákökum við kýrnar. Birgir vann við þetta með okkur. Í mjaltabásnum kerfi til fóðurbætisgjafar. Snigbar utan úr mjólkurhúsi og hringur í básnum. Plastdallur við hverja kú skammtar fyrir ofan og mjaltamaður skammtað í hann í fóðurmeð því að toga í spotta. Á 1½ kíló í skap. Þetta liðkaðist fljótt. Kýrnar lærðu á básinn. Það þurfti að venja kvígurnar á að labba í gegn að ofan en það bara. Það tekur tíma að temja kú las en eftir spökum mann. Básarnir voru með gúmmímottum og þannig útbúnir að strengdur var vír fyrir aftan kýrnar. 28 kýr í röðinni 4 raðir. Við tölvuðum eina röð og ráku á biðplássið. Gekk mokkuð liðugt. Þetta fyrsta kvöld var mótað í 26 ár Björn og Elín tóku við búinu 96. Hið 202 bretti hann bil niður í haugageymslu. Básað af básum og seppti bita og lagði fróðvirkt ir sleyu í gólfin. Hyggst innrétta f. básana, fóðurkerfi f. heyið, gefnar mokkrar rúllur þar í og fjósið að gangur. Kýrnar í fóðurbásum skammtara og kýrnar með hálsband og sækja sinn skammt. Þægilegt, kannski liðið vel í dag 2.008 er verið að skipta út mjaltavélinni, búnir að dugga vel. Þessi bygging á árunum 74-76 var mikið átak, mikið verk og álag á heimilin. Allar mannskapur: mat og þjónustu, kostað mikið um lán frá stofnlánadeild má segja að það gekk vel með afborganir Hlutfallið prósenta einfalt hús. En þegar kom að fjósinu, tvöfaldið, þreyfalt mikið dýrt gólf. Vandað einangrað hús m. mjaltabás og öllu innbúi þar vaðist verðmætið fyrir mörgum. Tíðu sumt of dýrt en það var vandað, þurrðarlaust, okkur gekk illa að fá þau lán sem við áttum rétt á eftir reglugerð. Það var einsog Stefán Jónsson og aðrir ráðamenn Stofnlánadeildar leldu það sitt hlutverk að halda í framfarir við okkur. Sögðu að við hefðum byggt dýrt, keypt dýra mjaltavél dýra ráðgjöf og fl. Eg kenni til alla ráðgjafanna og fara þeim bestu skömmum Vöktu báðir þeir við en þeir Kristinn Jónsson kú og Tryggvi Pétursson í Barnafarh. Ákveðið kanna okkar það sem við þurftum til að komast þá þessu. Við vorum skuldugir, allar vélar nýr þaskaðar og við upplýsingar um áramótin 1977. En þá tók við eðlileg vinna. Magnús Sigsteinsson á Leikskóla landbúnaðar reyndist okkur vel í bráðeinu já var á þessum árum með góðan bil Skania-Vabis 12 tonnaa og flutti flest sem þurfti til byggingarinnar. Sem var okkur hagstætt

Lagnaðarís í 850 kýr og fóðurgeymslukerfi

Stefán Eiríksson rafstöðvarstjóri var að vinna fyrir fyrstihúsið. Fengum
hann að gjöra mæla áætlanir og til að gera rafmagnsteikningar.
Síðan gantaði hann alltaf við sem fyrr; og við leystum það eit. í heildsölu
Og Einar Helgason lagði síðan alla í fjósið. Voru þá sem rafvirkjar í
Stokkseyri klár og duglegur. það var margt gaman. Eg minnist þess að
haustið '46 komu skólasveinar úr fjölskyldunni und helgi Siggi Vonna Bjöm
minn Ásmundsson J. Berg Þór og Sigurgr Skúlasynir og fl félagar þeirra og
hreinsuðu út haughúsið. Mikið þar af snjó, grjóti, möl og
drasli. Ekki gott að hafa það í haugnum þegar farið var að dæla.
Við kom að því að reka þetta stóra fjós áttum ekki nógu margar kýr.
Vorið '46 saum við auglýst Kúabú í Árnes. Norðurandal hjá Guðmund-
Sveinssyni sem varð brugðið hér vegna heilsubrests í fjósbyggðunni.
Við fórum að skoða og keyptum alla rauðgrýtna 27 með unguðri, 19 kýr
sem reyndust vel, þar af eina gráa sem átti marga gráa kálfa sem prýddu
hópin hjá okkur. Borguðum með víxlum sem hann gat selt í sp. Mýramanna
Stöðum þar í Skilum sem og annarsstaðar. Með þessari fjölgun varð að
skipta hópnum v: mjalta, komst ekki allt inn. Fleiri keyptum við í sama
hópum. Jón flutti þetta á Skarinum með strákum. Svona það hegið.
Við keyptum við að rækta í Breiðumýrarholti: Skurðir grafnir þar 12.
Búið að rækta nýverandi tún þar um 80. Þvo leystum við slægjur.
Við slógum um 2ja bil 10 ha tún á Eystri-Hellum, álíka tún hjá
Sunnk á Baugsstöðum. Eitthvað heyjuðum við í Traðarholti. Þetta fengum
við bundið, áttum aldrei burðarvel. Margir verktakar í því.
Framleiðslan óx. Náðum mest 350 þús l. árður en kýrin og framleiðslu-
takmarkanir komu. Þessi framkvæmd var sist fólkvert umtöluð á sínum
tíma. Eg hugsaði lítið um það. Heldum bara stórhátíð. Það komu margir að
skoða, serstaklega nýjaltabásinn. Skemmtilegur og góður. Mér fannst
byggingin heppnast vel. Um daginn 2 008 sagði maður úr Hrísdal við mig
„Voruð þið ekki faldir vitlausir að vera að þessu. Mig minnir það sem
hann sagði og hugsi það"

Sauðfé

Fjárbúskapur var hér fram til 1946 að til kom Kúabúskapur og framleiðslu-
Þau afi og amma Ingibjörg og Jón áttu alltaf fólkvert af fé á sínum tíma.
Það gekk í misjöfnu að vetrinum en þau voru á fjalli. Afi átti sauði á
fyrri árum búskapar meðan hann keypti fé og fleiri og borguðu í gulli.
Begði fá því að pípar hann keypti Holtið seldi hann fyrir skoska Cochill
56-60 sauði; fékk greitt í gulli fór með upphæð Lúðvíksholti og keypti Holtið
af Kolbeini Þorleifssyni frá Hlaðgerði. Var með gullpeningana í skjóðu
þeir fylltu hann upp fyrir brúnir. Það var fjárhús í Holtsseli
langt hús með jötu til beggja hliða og heykumli fyrir aftan. Í það var
heyið að heyja. Sagt að sauðum væri gefið í smíð og ísalögum. Sauðir
Voru duglegir að bjarga sér á beit á þar nóðu í jörð. Urðu 2-3 vetra. Allir dýrmætt

Eftir að eg man eftir var geitið þarna daglega. Byrjað þegar kleygt var til eldiviðar og takari vorru fekmar heim. Sildarmjöl var geitið þegar kom fram á vetur inn. Ærnar komu þegar kallað var í þær. Hlöðið tók um 60 kindur fóru á fjall var skilda að skaffa mann eða greiða fjallskil. Ingjög gamalt fyrirkomulag Nonni fór á fjall þegar hann var 15 ára með premkörlum, byggja á þeirri hlöðu á Seltúni og hlaða í Hlöðunni. Þetta var þeirra sumarfri og skemmtiferð ársins. Eg fór aldrei. þegar mæðiveikin kom '39 var fé fækkað mikið og ekki farið á haustin. frá garðyrkju og byggingum.

Fjárbúskapur helst hér í hefðbundnu horfi á minnum uppvaxtarárum hélst hérað þótt þeim þar vorum. Flestar bæir ærnar báru nú á mýri Farið var daglega að vitja þeirra. Fóðrum ríðandi. Oft voru þetta skemmtiferðir í góðu veðri og líkið boðið. Reynt var að ná lömbunum og og merkja þau áður en þau urðu of sprek til að ná þeim. Ef mikið bar voðum við langt þarn á kvöld að vera úti í þessu. Ærnar urðu furðu rólegar yfir þessu öndaði þegar komið var daglega. Fullorðnir fóru þetta þegar eitthvað var að veðri. Um miðaðarmót þíni þeili var smalað til réttings Reki að sitja niðri í gerði eða reki heim í litlum hópum.

Eftir að eg man eftir voru slátrunlömb flutt á bílum til K. Vikur í S.S. á Skúlagötu. Hjálmar fór eitthvað í sumarslátrun í Hjörsholt Sturlaugur keypti Jón Magnússon Kaupm á Stokkseyri lömb. og slátrað var á Eyrarbakka. Eg man að pabbi sendi í sumarslátrun til að fá penninga til að greiða kaupafólki launin. Einstökusinnum rákum við fé niður að Hlöðnesi, þar var rétt og sett á bíla þar. 35 kindur á þarra fínna bíla Slátturhús S.S. á Selfossi var ekki byggt fyrren á árunum 46-47. Árnal slátturhús S.S. í dag. Þaðer skipt í minningarnni þegar eg sá fyrst ljósið á Knarrarósvita. Það var á jólafasta 1939 eið vorum að í slátrun, komnir fram á Stokkseyri. Þá glampað þetta ljós í kvöldhúminu. Sérstakt þá, hvað sást vítt ljós nema utan á ráfstöðinni á Stokkseyri. Þar var ljósavél. Þessi fjárbúskapur var í sama formi þarnað niðurskurði v. mæðiveiki 1951. Mæði veiki varð vart hér um '40 Var ekki mikið framan af, kind. upp eina og eina kind. Reynt að finna þær sem sá á á heiðin og slátra. Eg held að flestar hafi þar drepist upp á sumum Urðu mjóar, kviðdregnar og móðar ef þær fóru að gjóta. Tarðust upp. Garnaveiki var hér á ferðinni en farið að bólusetja við henni. Það var skorið niður hér '51. og fjárlaust eitt ár. Haustið 53 var farið norður - þingeyjarsýslu til fjárkaupa. Verið fór héðan um hrepp á Vellgarnum og í félagi við Ara Pálsson í Stóruseldalk. Þeir keyptu lömbin á bæjunum og komu þeim á bílana. Þeir voru það bílarnir.

það þurfti miked af bílum. lengdum med hjól grindur. Tveir
menn á bil. Við lögdum ekki í að nýbúa Austenbílin í þetta. Vantaði
varahluti í viðgerð f. svo langa ferð. Fengum dálitla kerrslu hér
heima á meðan þetta stóð yfir. Flestir fóru þrjár ferðir. Mikkar vöktur.
Mest keypti Vigfús Guðmundsson á Selfossi. Fór fjórar ferðir og aukaferð
að kaupa nýbætt og brúta. Vorum nýlegum Gódum Ford.

Svo var skipt því sem kom í hverri kreppu. Mikil stemning yfir þessu
Allir þurftu að fá lömb. Við fengum 2 s gimbrar og einn hrút.
Margir á Stokkseyri fengu 4-6. Það var undir með fjárskiptin. Rólegar kindur
þýkkar og lágfættar. Hátt til að fara í afveltu grunnsleðgar og
tunnrammem sóttu fé á Vistfjörð; einnig Langadingar. Þetta fé var stórgerðara
en það þingeiska, háfætt, ekki einsvel byggt og ekki eins frjósamt.
En það reyndist vel hér á suðurlandi. Frjósemi ót með góðri fóðrun
og rækun. Tíma smá fjölgað. Nýja ókkur. Árið 58 voru garðrúsin orðin
full og líka lóleg, enda lítið gert í viðhaldi á þeim. Áleggskapurinn ót
og ókkur fór að vanta hlöðu. Eg man eftir misjafnri tíð um sauðburðinn
58 var kalt í maí. frost á hverri nóttu. Kind sem fæddist úti varð
að setja inn annars kól þau á eistunum. Vöndað öðru leyti gott og hægt að
gefa úti. Svo komu rigningarnar. Varla hægt að setja lömb út nema
stálpuð. Vorum með lambær í öllum skotum og í skúrnum uni í hlöðu
Mikil vinna. Árið 1949 ákváðum við að byggja fjárhús og fjölga fé.
Sep. frá fjár. byggingarógnaðarinnar. Við höfum fé fyrst við opið eins
og venja var. Þekkt vel. Í fjárhúsinu var hlíðar þró með rimlum. Áhöfnin
hentugri þar. Við smíðuðum rimlakassa ofan við jötuna, opnum gengið
eftir þeim og gefið, annars átu svo úr þeim og stöddu niður í jötuna. Þar
dugleysuðu vorum við að hreinsa það sem átt var úr moðinu
Hlíðið var óeinangrað og það semilega ekki nógu gott í frostum.
Við vorum með rjúkandi góða vigt á lömbunum flest árin í vorið semilega
og heyjin ekki slæm. Við komumst upp í 250 á fóðrum. Full þrongt.
Þegar fé var orðið margt girtum við fjárhelt kring um heimalandið
upp að Vöðlalæk en þrengdum það síðan með skurðum og girðingum
niður að norðurtúni, opnum. Klofsvatnið og svo ofan skurðinn
neðan við Stykkið með hlaðgarðinum. Þannig höfðum við árnar
heima á tíma um sauðburðin, komust þau á haska. Það höfðu nýlokið
frelsi. Gáðum inni í fjárhúsi og úti á túni. Gengum svo reka og
litum eftir. Gott var að hafa á gamla góða Ferguson, dóla í rólegheitum
Slæm var hjóðlátur og annar leiðu ler við leika þó maður smerist í
kringum þau á honum. Svo eignuðum við Massoy hitt til
Á honum var gott að dóla þetta í þurru. Þerstaklega gott að fara um
á vélonum á nóttinni þegar allt var komið í ró. Þá gegndi hjúin
líkt.

Við tókum vaktir á þessum náttferðum. Oft bárust árnar undir morgun. Það þurfti að hafa vait á morgna. Tyrir koma að árnar færðu dóða. Hann var fljótur að vinna á þeim. en örugg og fljótvirk þekking að skera þeim bæði halk. sprautað undir hið. Eg man að mer gramdist við sjálfan mig þegar við misstum mörandu á fóa heim lömbum. Eg var á vaktinni, fór um og sá mörg liggja í skjóli við skurðruðning með lömbin sín. Var ekkert að óttast að hann hefði verið með dóða Eftir þetta fórum við að stugga við öm sem lágu lang á sama stað þetta kom fyrir. Ær með dóða voru daufar spakar og eirum töfðu á þeim. Sauðburður er mikil vinnuskorpa en skemtileg. Marga skothatíðina vorum við á hausnum i sauðburði auk annara verka. Eg minnist að á hvítasunnudag þáðum við að fara úa fjöru ar höfðu borað sér út úr gerðingunni og rölt á stað i sumarlandið út á mýri. Okkur var boðið i fermingu en man ekki hver. Eg bað að mér að sjá um árnar, rölti á eftir þeim eftir hádegisverðin i blíðu veðri. Eg fann hvar bornar i Breiðumýrarh. gat markað lömbin og óskað þeim gæfrar þeim gæfrar ferðar út i sumarið. Árðar hver vöru upp i Valhallarrimum bíinar að týna sér stað út að beða á og snerust þar. það var ekki annað að gera en bíða eftir lömbunum, sjá til með þeim hvernig burðurinn gengi. Eg sat þarna i votlendinu og naut blíðuveðrinar. Undir kvöld voru báðar komnar Eg markaði lömbin og rölti heim. Skipti átti þarna góðan hálfdagstíma niti i gróðri náttúrunnar einn með sjálfum mer.
Viðburðum stundum fyrir fjöri vegna bráðapestar á haustin, þetta var viðvarandi fólkvandræða. Mikið heilsuðu við fé sæði einhver. Við þurftum að bólusetja lömb og gemlinga við bráðapest i haustbi gemlinga v garnaveiki og árnar þurfti að sprauta með lyfi gegn lambablóðsótt um Páskaleytið. Krakkarnir tekni i þetta i Heimi Við komumst i kerí við rafmagnsklippur til rúnings 63. Fengum mann til að temja okkur tökin við rúningin. Komumst aldrei i verðarúning. Vorum með fóðurkál til að bæta lömbum. ojott með hann. Tókum þau á kerí i septemberbirgjum. Við sáðum fyrst fóðurkál 58. Fengum mikið, vöxt i það. Eining var notuð reppa og ræpresi. Auðveldara i rækturn. Slátrað á Selfossi. Flutturn slátrað á eigin bil, oft um helgar. Á áttunda áratugnum fengum öðran i gemlingaréa - Lungnapest. Var hér á nokkrum bæjum. Þeir veikust i lungum, fóru úst illa, nokkrir drapust á vorin. fóðruðu fjón af þessu. Eftir að við byggðum stóra fjósið höfðum við meira að gera við kýrnar v. dagleg hirðingu, fórum þrjár saml fjósi eins vel. En við höfðum gaman af fénu.

En á þessum árum 79-80 komu framleiðsluteymarkonur á leið okkar. Sett var búmark á framleiðsluna. Við vorum með kúabúskap. Það þrengdi að bændum, framleiðslan of mikil fannst nóg um uppbyggingsbæturnar á kjötið sumum þótti óþarft að við vorum með fé með kúnum. Það varð þó úr að við hættum við fé 1950. Tengdum búmarkið að hluta þar yfir í mjólk. Skáhrúðum þó flestu. Einar Helgason Reykjavík og kona hans Rut bjuggust við að taka að sér að halda búskap á Ragnheiðarstöðum, þörfum var í eigu bestamanna sem gerðu það hvoss. Þau keyptu 50 ungar ær sem voru valdar úr. Fallegur hópur. Þetta var vinnuharðasta ævikeið sem ég hef á ævinni og gömlum. Mig langaði að eiga markaðinn, en það varð ekki. Skepnurnar lögðu úr því sem komið var. Hestaði gerðingar og vinnu. Aldan var notuð þó í hey afann og setur baggar í þá hlöðu þegar mikið heyjaðist. Seinna fóðum við garðana og stöðingar úr heyinu og settum í það kúabúsperrur við einn gaminn. Nokað í veikari. Seinni árinum þetta allt fullt af haldvöðum og hjúsbyrðum yfir veturinn.

Byggingar í Holti á mínum tíð.

Ég ætla að gera grein fyrir - helja upp byggingar hér í Holti á tímabili 1/2-85-96. Eins og ég segi: Byrjum var byggt fjós 1942 hesthús þar í kálgarðinum við gömlu bæjarhúsin á hól vestan við gamla bæinn. Gert með þrýstu af gömlu mönnum. Síðar Einar byggði hann fyrstaplata vegasins upp í Bræðamýrarholt. Farið var að hugsa að sér timbur sem á þeim tíma fékkst ekki eltaf. I September fékk KA. timburskip til Eyrarbakka. Ég fékk landan Vörubíl. Gömlum Studebaker. Hjá Jóni í Sönder og keyrð í heim timbur eftir áætlun sem þeir höfðu gert Plaggar á Baugsstöðum og Pabbi. Jón var í vegavinnu á Hvammbil ökkar. Þetta voru margar ferðir þar bílfæri ekki mikið, en hann snerist. Um veturinn 46-47 keyrðum við Jón grjót í grunnin. Fengum það úr grjótgörðunum Stokkseyri sem menn vildu losna við og úr grjóthlíðum í kringt Eg man eftir mikla grjóti í Stardalstúninu. Svo keyrðum við rauðamöl til fyllingar í grjótið ofan á það og svo steypuefni möl úr fjörunni á Stokkseyri og sandur sem úr Eyrarbakkafjöru Teikning var eftir Þórð Halldórsson og hugmyndum Mömmu og Pabba Tveggjaplássa hús m. Vatnsþaki 15,50 m langt og 10 m breitt. Um vorið var steyptur grunnur og í framhaldi niðrihæð, eftir miðjuveggj Stoðir. Plaggar á Baugsstöðum var smiðurinn og viðgerðar gripur í að vinna. Ég lá alveg í þessu. Plaggar vildi vera heima á nóttunni

Eg sótti hann á morgnana og heimdi heim á kvöldin á
Miklagarði. Fékk morgunkaffi hjá Jóninu konu hans.
Þetta var þá sjómiskorn af nýbyrna brauðinu. Þótti samt óþarfi
svona útifrá. Efni í okkur. Kona hans heima með krakka.
Við fengum leigða ágæta steypuhrærivél hjá Gaulverjum. Þeir keyptu
hana '44 þegar þeir byggðu skóla og samkomuhús. Steypti Dagi í
Bæ var að eg væri með hana sem varð til þess að eg fékk síðar
viðar, í skólann á Stokkseyri og fl. hús. Við lokunni steypu á neðri hæð
var farið að herja. Steypið utanaf í ágúst. Rósasumar og gekk
misjafnlega að herja. Með septemberbyrjun var tekið til við húsið. Þá fékk
eg til liðsvið okkur Friðrik Guðjónsson í Rodgil, mann vegnandi
verkamann úr byggingavinnu í Rvík og Þorsteinsson.
Þetta gekk vel um haustið. Glugginn var tekið fyrir þó nema
það fékkst ekki þakjárn. Settur pappi, negldur niður og tjargaður
Dugði í 2 ár, þá fengum við asbest sem er ódýrt og létt og hægt að skila
sínu. Efni áramót 47-48 fórum við að einangra. 10 cm þykkur vikur-
plötur frá Stóru-Sandvík. Náðum í Brekkofn og hnoðuðum til að halda
húsinu frostlausu. Þessar plötur þótti þar sem ofnar ætlaðir að koma.
Vonni hafði unnið í múrverki einu sinni í byggingu KÁ.
Í febrúar kom Adam Þorkelsson og lagði miðstöðina. Pottofnar, sver
rör og kolakatli. Tölvert stórt fyrir þakka að ná í efnið. Í reflektorgler
fóðrinu hafðir. Kolum var steypt. Vinnuþrýstur og ætlað að hafa
við hendina, bera þunga ofna og smíða sver rör. Þetta var mikið verk
en miðstöðin skilaði sínu, hitaði vel. Þá var ekki rafmagn engin dæla
Við urðum að bera vatnið á miðstöðina upp á háaloft og hella í, og
svo lak eitthvað. Síðan fórum við þar að pússa niður. Glóðum kolið
þrið um varið þegar annað kallaði að, bíll og vörubíl. Golfin að mestu
eftir. Í ágúst fékk pabbi Sæmund Friðriksson með 3 menn með sér
til að pússa húsið að utan. Með honum voru þeir bræður frá Dragverði
Guðjón og Skúlagrímur Jónssynir og Jón Kristinsson frá Eystra-Þrageði
var handlangari. Þeir voru 3 þónokkra en stundum þetta mikla
verkið. Þar. Þeirlukum við múrverkið úti og tóku síðan í golfin niðri.
Miklar verkmenn. Og þá var farið að kynda og þurka. Ofnar komnir
leið í október. Smíðaði eldhúsinnréttingu í stofunni. setti í hurðir
þá hreinsaði Eggert Bakka og við flutturum inn á nýbýlisdegi 23 Des '48
Eg var basla við að flísa í kringum kolaeldavélina síðustu dagana. Samt-
í herbergið lagði en hún ambist fram að rafmagni '57.
Okkur bráð við klúðrinu í húsinu þó vatn rakt og steypuleki í þeir.
Okkur fórst að grunnmála eldhúsið og eitthvað meira. Þegar við vorum
að flísa í gamla baðinu var ísharpa fullu í baðstofunni. Kapið þá komst

í hlaðið hljómaði eins og það gerir best. Þegar því lauk sagði einhver
af systkinunum, „er ekki gott að hætta þarna og slökkti á tækinu.
Kærnske blundaði í okkur söknuður þegar við yfirgáfum æskuheimili
þó ýmsir hefði verið að flýja í nýtt og fullt. Þetta var dálítið barátta að flýja
eins fyrir sjó. Sumir höldu inn með það, vildu fara hægar, semja
öðru en ég var harðari á að drífa þetta áfram og fékk því ráðið
mikil ánægja með það þegar það var komið.
Eftir áramótin veturinn 1948 fórum við að pússa efri hæðina
Vorum byrjaðir að einangra útveggi. Vorum einangrun þessu og reiktum
pípur í þá daga, sungum í karlakór Stokkseyrar og fórum á böll.
Vonni spilaði á harmoniku á samkomum með Helga Jónssyni Dýra og
Vinna sýni hjá mönnum skósmiðs. Eg flaut oft með og dansaði af kappi
Fengum stundum sms athugasemdir um að koma seint heim á nóttunni
Vorum byrjaðir að pússa hæðina um vorið '49, öll golf og stigann. Adam
setti hreinlætistækin á baðið eins og hann sagði. Þá um vorið ætlaði
að fersma byrjunbróðir, þrír þurfti að nota húsplássið. Sett gluggatjöld
í svefnherbergin og verið þar uppi þó steypan væri hrá. Sofið vel
Við fúnpússunum hæðina um haustið og á vetrinum '50. Kom Leó Marinsson
málari og fór að mála. Hann var snilldar málari en drykkfelldur
Hvarf frá verki 1-2 vikur í senn. Var að þessu sinni á heimili
Málunum þokið um sumarið undir hans skjóm. Margt fólk í heimili
þessi ár. Árið 1951 var byggð skemma sem við köllum 200 fermetra hús
Steypt í veggi með þeirri aðferð sem áður hefur verið lýst. Notað í það efni úr gömlu bæjunum
sem þá voru rifnir. Notaðrifgt hús en gallið að veggirnir voru ekki nógu
þegar vélar stækkuðu. Var teiknað um 3m veggjum. Eg kom ekki að þessu
nema þráganga hurðum og fl. Var ekki heima.
Árið 1956 var ákveðið að Vonni og Gyða byggðu íbúðarhús. Þá fór að
þrengjast um okkur í þrí stóra. Byggt 110 ferm steypt hús. Þrímur bróðir
var fagmaðurinn við uppsláttum en fengum vinnuflokk frá Stokkseyri
til að steypa veggi í kjallara, plötuna og steypa þökum að reysa þ.
þil. Við fengum múrarra í það, málurum spíl, þrímur og félagar hans
settu í hurðir og fl. um helgar. Sigurður í Þórkötlustöðum smíðaði í Þórhús
eldhús og aðra skápa. Þau fluttu í það 3 janúar 1958 full klárað sagði Gyða.
Árið 1959 var fjósið orðið lélegt og hálfónýtt, fór hús og ekki haldið
við eins og þurft: fjósið fullt og okkur dátt í heyið að við gáfum skepnum
bæði og fjölgað fénu. Við fengum teikningu af 280-240 kinda húsi
með 4 görðum. Byggðum 250 kinda hús um haustið. Grafum fyrir m
það sem við fengum lánuð, steyptum veggi og sett vora á þeka
sléttum sem bara það uppi. Þrímur bróðir var þá í félagi við 3 smiði
Köllum það Dverg byggingafélag, unnum saman í nokkur ár.

þeir unnu þetta fyrir okkur. Settum í það tvo garða en fyltum
helming hússins af heyi. Settum það upp eftir en bleðum því inn
þegar húsið var klárt. Og 1960 árið eftir var byggð hlaða 9.5 x 30 m m 6.
metra háum veggjum steyptum. Þeir félagar keyptu fleka steypumót
í Keflavík og notuðu v. þetta og margt fleira. Settum strax í hana
sigþurrkun. Talsvert fyrirtæki. Þar keyrði allt efni. Áttum þá Chevrolet
5-6 tonna kerru upp í 55 hjóla í sínum tíma. Það var mikið álag
á heimilin að standa í svona framkvæmd. 5-6 menn í mat og færi
þegar steypt var. Við björguðum þann hluta veggjanna sem forn í
jörð. að góðra manna ráði. Ekki þrifalegt verk. Björn okkar 2 þá ára
Vasablaðið upp einn daginn og hleypt út. Hann rölti út til okkar
og fór að hjálpa til!" Öll utanyfirföt og skó var ónýtt. Eftirminnilegt.
Þetta voru heilmikil hús. Fjárhúsið fyltist smá saman, hlaðan tók
mikið hey, oft selt töluvert af heyi úr henni. Garðungar á Stokkseyri
kunda kalla kölluðu hana „Lambrosbank". Voru þar í viðskiftum.
þarna á eftir kom smá hlé á byggingar. Jarðgeitisey 1960 og
hóf búskap í austurenda gamla hússins. Settu þar eldhús, hafði norður-
stofu og austurherbergi. Var með hugmyndir um að byggja við húsið.
65-66 voru þau komin með 2 börn og langaði að rimka um sig
Haustið 66 var byrjað fyrir heiði vestan við Hólt II en ekki varð úr
frekari framkvæmdum þá, vegna þess að Nými slasaðist.
Vorið 1967 var svo ýtt úr vör í þetta. Enn kom Þórður bróðir sem
þá bjó í Keflavík með þrjá drengja sína. Smíði sem unnu saman
og töku að sér verk. Þeir sáu um allar smíðar upplýst múra og þak
og voru við steypu. Við fyltum grunn og böðuðu klóaklð.
Gekk vel. Á meðan kom Kristján Ásgrímsson múrari frá Stokkseyri og
pússaði húsið utan, Skúli bróðir var í sumar frí og vann með
honum. Var með pússningarsprautu Vöjering. Verkið tók 9 daga.
Bræður frá Syðra-Velli Jón og Helgi Ólafssynir múruðu svo húsið
innan um veturinn. Öll gert hjá þeim. Guðmundur Eiríksson
föðurbróðir Jóns og Eiríkur sonur hans, smíðuðu innréttingar
í húsið settu í hurðir og gler í glugga. K.Á smíðja lagði miðstöð og
Þorkell rav. á Stokkseyri lagði rafmagn. Þau fluttu inn í ágúst 67.
Íbúðarhæft var þá orðið. Eldhús komið klósett, sérsu í austurherbergi
krakkarnir í stofu. Vantaði veggi í austurhluta dúka á gólf og fl.
Húsið var nefnt Hólt III. Nú var ekki byggt hér fyrir. Stóð autt þar
og síðan fjósið 74-76. Mikil framkvæmd sem ég hef ljóst á minnisstæðar
það var blessunarlega lítið um byggingar í okkar búskapartíð það. Þó
bílskúr við Hólt II og Hólt III. Hólt II var stækkað og eldhús í bráðabirgðar.
nýjað. Öll íbúðarhúsin í Hólt voru klædd utan á þessum árum 80-90
og fleira gert í viðbætt: Helgi Guðmundsson vann þetta fest. Okkar búskap
lauk árið 94.

Samgöngur

Í áætlunum um framkvæmdir var það talið fyrst að leggja veg um sveitirnar. Byrjað var á því 1930 þegar skurðgrafa var að mestu lokið. Gaulverjabæjarvegur hafnast það sumar niður fyrir Klangssel og fór mestur af við að gaulverjabæ.
Hér í Stokkseyrarhreppi var byrjað á Brattholtsvegi norðið breiðist síðar í Hlöðuveg þe. Brattsholt fór - upp. 48. Fyrir var Kakkavegur sem Stokkseyringar lögðu upp á móti til að ná í Hegg og mið. Miðkaflan byrjaði fólksvert fyrir ofan Hlöðuna en hafskapur sótti sótti upp á Stokkseyrarmegin alveg upp að Skreppamarkaskurði Bissa langur hafbandsvegur. Þetta var allt fært í pokum en blöðrað þjóðt. Sem sagt Kakkavegur náð upp að Heldnakotsmörkum hó í gegn um miðkaflan það var byrjað að leggja hann 1908 yfir vestur mýrarsundin milli Kakkabæjana, þokaðist með árunum Brattholtsvegur byrjaði þvert á Kakkaveg miðlegt yfir enda hans þaðan byggð leggja í dag. Skiljaðist milli bæjanna. Vinna við hann stoppað við Borgarholt um haustið 1930 v. frosta í jörð. Það var borin í hann skeljasandur um veturinn svo hann var tilbúin. Mjólkurbíll kom upp að Borgarholti upp úr því. Þangað flutningur við mjólkina til áramóta '36 eða '37. Við fórum ruddu braut frá Hóli fram að Fjósum og þaðan að Borgarholti, mesjöfnuð Árið 1935 var tekið til við veginn. Hann lagður að Hóli um haustið A.U.T handunnið. Það gerðu Stokkseyringar einhvern upphaflega fengu til og frá vinnu menn eldri manna hér mennur á Stokkseyri Hann svaf standum í fjárhúshlöðunni. Þar höfðu menn sér rekkju Við Brakkarnir vorum að fylgjast með þessum köppum, engir menn. Fylgust á í matartímunum. Kristján Hannesson frá Hóbæ var talin stórkostur. Sjómaður - skipstjóri stór og mikill.
Um veturinn var borið ofaní veginn. Gert á frosti. Bílar frá Stokks. og E.B. báru 1. ½ tonn allt handunnið þá. Tekið í fjörunni f. austan Stokkseyri. Eg man að við Brakkarnir fengum að fara með bílunum eina ferð. Þótti mikið sportlem manna var ekki hvöss Ekki annað að viðskildum fara einsog við stöðum skeftu og reipi einsog það var orðað. Eftir þessa vegagerð hefðu mjólkurbíll komið hérna heim á mann í einhverri ófærð. Vegurinn var fljótlega farinn að skemmast á stöðum. Það gerðu heimamenn að mestu en fengu oftar borið frá hreppnum. Í áætlun um veg var gert ráð fyrir að vegurinn yrði austur á Gaulverjabæjarveg, Suðurbrotið lagðist frá var hann lagður um Jórvík, brú var steypta Lækjarós og síðan beint í hann mót við Brúnholt. Síðan hefur þessi leið verið gróðurmikið notuð af íbúum hreppanna og síðan af fólki sem er að skoða landið. Skiltið fyrir hérna hér að Selfossi.

Rasmagn.